

БИЛТЕН

СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И СТРУЧНА МИШЉЕЊА
ЗА ПРИМЕНУ ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

11/новембар 2012.

Година LII

ISSN 0354-3242

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ПРИВРЕДЕ

Б И Л Т Е Н
СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И СТРУЧНА МИШЉЕЊА
ЗА ПРИМЕНУ ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

Број 11
новембар 2012.
година LII
ISSN 0354-3242

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА И ПРИВРЕДЕ
БЕОГРАД

Оснивач и издавач
Министарство финансија и привреде Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20
www.mfp.gov.rs

(Оснивачка и издавачка права преузета од Министарства финансија СРЈ на основу Споразума о преносу оснивачких права бр. 651-01-1/2003)

За издавача
мр Млађан Динкић, министар финансија и привреде

Уређивачки одбор
Влајко Сенић, Весна Хрељац-Ивановић,
мр Јасмина Кнежевић

Главни уредник
Влајко Сенић
државни секретар

Уредник
мр Јасмина Кнежевић
jasmina.knezevic@mfp.gov.rs

Редакција
БИЛТЕН Службена објашњења и савремена мишљења
за примену финансијских прописа
Министарство финансија и привреде Републике Србије
Кнеза Милоша 20, 11000 Београд
Тел. 011/3642 659

Припрема и штампа
Штампариа Министарства финансија и привреде Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20

Tel: 011/3642 659 bilten@mfp.gov.rs

Билтен излази месечно.
Copyright © 2003-2012 by Министарство финансија и привреде Републике Србије
Сва права задржана.

САДРЖАЈ

ЈАВНИ ПРИХОДИ

ПОРЕЗИ

1. а) Плаћање ПДВ надокнаде од 1. октобра 2012. године
б) Да ли се плаћа порез на доходак грађана на примања остварена по основу ПДВ надокнаде? 9

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Пореска основица и обрачунавање ПДВ у случају када је обвезник ПДВ примио аванс за промет добара односно услуга закључно са 30. септембром 2012. године, а промет добара односно услуга (за који је примио аванс) врши од 1. октобра 2012. године. 13
2. Обрачун и плаћање ПДВ надокнаде за промет који су пољопривредници извршили обвезницима ПДВ закључно са 30. септембром 2012. године, а плаћање се врши од 1. октобра 2012. године 16
3. Да ли је Управа за заједничке послове републичких органа од 1. јануара 2013. године обвезник у смислу Закона о ПДВ за промет услуга конзумације јела и пића на лицу места (угоститељске услуге) који врши у објектима републичких органа? 18
4. Да ли је Пореска управа од 1. јануара 2013. године обвезник у смислу Закона о ПДВ за промет – продају добара одузетих у поступку пореске контроле? 20

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Ко је обвезник пореза на имовину за непокретност – стан чији је власник једно лице, а на коме је у корист другог лица (на основу поравнања које је то лице закључило са власником стана, пред судом) конституисано право доживотног коришћења и уписано у теретни лист у катастру непокретности? 23
-

-
2. Да ли је купац непокретности – пословног простора, у обавези да плати порез на пренос апсолутних права по основу уговора којим је његов правни претходник – продавац, стекао право својине на предметној непокретности, као и да ли купац може уписати право својине у земљишним, односно катастарским књигама, без доказа да је предметна пореска обавеза плаћена? 24
 3. Да ли акционарско друштво као обвезник пореза на имовину на право својине на непокретностима које чине клизалиште, хала, пословна кула, конгресна дворана, трафо станица, котларница и саобраћајница, као и право коришћења на грађевинском земљишту у државној својини, има право на пореско ослобођење на те непокретности у сразмери са учешћем Републике Србије у основном капиталу тог акционарског друштва? 25

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Да ли се приход остварен од игара на срећу у виду добитка који је физичко лице – резидент Републике Србије остварио у другој држави, а на који је, сагласно уговору о избегавању двоструког опорезивања, обрачунао и платио порез на доходак грађана у Републици Србији и надлежном пореском органу у законом прописаном року поднео пореску пријаву на образцу ПП ОПО, урачунава у доходак који се опорезује годишњим порезом на доходак грађана? 27
2. Могућност примене Одлуке Општине Пирот од 12. октобра 2011. године о одобрењу посебних погодности у делу ослобођења од плаћања пореза на зараде за рад нових радника корисника Слободне зоне „Пирот“ а.д. . . . 28

ПОРЕЗИ НА УПОТРЕБУ, ДРЖАЊЕ И НОШЕЊЕ ДОБАРА

1. Захтев за укидање пореза на регистровано оружје за личну безбедност за које је издат оружни лист за држање оружја 31

ПОРЕСКИ ПОСТУПАК И ПОРЕСКА АДМИНИСТРАЦИЈА

1. Да ли се може спровести принудна наплата пореза из пензије пореског обвезника ако у решењу о принудној наплати није, у апсолутном износу, одређен део пензије на ком се врши заплена? 33

ЦАРИНЕ

1. Информација у вези са изменама рокова за чување исправа и обавештавања дужника о дугу 37
 2. Попуњавање рубрике 2 Јединствене царинске исправе (ЈЦИ) у случају стављања робе у поступак извоза 39
-

-
3. Захтев Управе царина за добијање упутства о примени Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 93/12), чијим одредбама је од 1. октобра 2012. године повећана општа стопа ПДВ са 18% на 20%, везано за плаћање увозних дажбина за робу у поступку привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина 41

**ИЗБЕГАВАЊЕ МЕЂУНАРОДНОГ
ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА**

1. Примена одредби Уговора о избегавању двоструког опорезивања са Републиком Хрватском које се односе на право резидентног обвезника на порески кредит, у односу на порез по одбитку који је резидентно правно лице платило у Републици Хрватској, по основу ауторских накнада остварених у Републици Хрватској и, с тим у вези, одговарајућих одредби домаћег пореског законодавства (Закона о порезу на добит правних лица) 43

ЈАВНИ РАСХОДИ

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1. Да ли се задужбине и фондације којима управља Универзитет у Београду сматрају наручиоцима у смислу члана 3. Закона о јавним набавкама?. 47
2. а) Да ли је ГО Нови Београд, као наручилац, обавезна да спроведе поступак јавне набавке ангажовања омладинских задруга за привремене и повремене послове? 51
- б) Да ли ГО Нови Београд може да спроведе још један поступак јавне набавке добра из предмета репрезентације само за предмете (артикле) који нису обухваћени првобитном јавном набавком (спецификацијом добра), а који су потребни за функционисање наручиоца, с тим да би се и други поступак спровео по правилима поступка јавне набавке мале вредности? 51
- в) Да ли постоји обавеза ГО Нови Београд да спроведе поступак јавне набавке уклањања отпадака у оквиру свог пословног простора у односу на материју отпада коју регулише Закон о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009 и 88/2010) и, ако јесте, у којој фази се спроводи поступак јавне набавке? 51
-

-
3. Примена одредбе члана 9. Закона о јавним набавкама у погледу тога да ли, када пројектна документација није саставни део конкурсне документације, има сметњи да правна лица која су учествовала у изради пројектне документације (идејног, главног пројекта и техничкој контроли) учествују као понуђачи у предметној јавној набавци и да, уколико њихова понуда буде оцењена као најповољнија, буде са њима закључен уговор о реализацији услуге стручног надзора? 55
4. Да ли Основни суд у Јагодини треба да обави поступак јавне набавке за прибављање апарата за припремање топлих напитака у случају ако би апарати били смештени у посебној просторији и користили би их само запослени, а не и странке? 59
5. Поступак јавне набавке вишкова и непредвиђених радова у складу са чланом 24. став 1. тачка 7) Закона о јавним набавкама 60
6. Министарству финансија и привреде је, ради давања мишљења, достављен Предлог одлуке о обустави преговарачког поступка без објављивања јавног позива за јавну набавку: услуга менаџментског консалтинга – избор консултанга, који ће пружати стручну помоћ у припреми и спровођењу поступка избора стратешког партнера за експлоатацију, припрему, прераду и производњу нафте и нафтних деривата из уљних шкриљца Алексиначког басена. 63
7. Како ће се вршити исплата понуђачима који су закључили уговоре по систему јавних набавки са Министарством животне средине, рударства и просторног планирања, када ће се вршити исплата привремених ситуација за пројекте из Програма подстицања грађевинске индустрије у РС и за пројекте из Фонда за заштиту животне средине?
Ко преузима надлежности из Програма и Фонда и коме се понуђачи могу обратити како би наплатили доспела потраживања? 64
8. Да ли се на избор финансијских институција које ће вршити услуге продаје, као и све друге финансијске услуге у вези са хартијама од вредности на иностраном финансијском тржишту у циљу повезивања емитента и купаца („операције на финансијском тржишту које изабране финансијске институције врше за рачун Републике Србије, затим брокерске услуге у вези са хартијама од вредности са циљем повезивања Републике Србије и купаца наших хартија од вредности, услуге инвестиционог консалтинга, као и обрада, клиринг и салдирање трансакција са хартијама од вредности“) примењују одредбе Закона о јавним набавкама? 66
-

-
9. Да ли Привредно друштво за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен „Колубара“ д.о.о. Лазаревац може без примене Закона о јавним набавкама, а у вези са применом Споразума о пословно техничкој сарадњи бр. 2572 од 13. јуна 1991. године и бр. 383 од 17. јуна 1991. године, ангажовати механизацију са потребним руковооцима од Привредног друштва „Колубара МБ“ д.о.о. Мали Борак по основу уговора о закупу, под истим условима и по истим ценама које уговара са другим понуђачима („Колубара Грађевинар“) у спроведеним поступцима јавних набавки? 68
10. Министарство финансија и привреде обавештено је да се Министарство просвете, науке и технолошког развоја обратило Републичкој дирекцији за имовину Републике Србије (у даљем тексту: Дирекција) актом у коме се наводи да је „планом набавки за 2012 годину у том Министарству предвиђена набавка рачунара и рачунарске опреме у укупној вредности од 4.986.846,00 динара, без обрачунатог ПДВ, с тим да појединачна вредност не прелази 331.000,00 динара, и молбом за мишљење да ли је у конкретном случају потребно да то Министарство иницира покретање поступка за доношење Закључка Владе достављањем података од значаја за припрему Предлога закључка, или Министарство може, на основу члана 27. став 2. Закона о јавним набавкама, да спроведе поступак јавне набавке“? 72
11. Да ли је јавно предузеће у обавези да примењује одредбе Закона о јавним набавкама у случају када троши средства која се налазе у судском депозиту, која претходно није прикупљало, примало, чувало и опредељивало? 74
12. Примена одредбе члана 36. став 3. Закона о министарствима „у делу који се односи на реализацију започетих пројеката Националног инвестиционог плана, односно шта се сматра започетим пројектом: да ли само пројекти у којима је закључен уговор по спроведеном поступку јавне набавке или се под започетим пројектима подразумевају и сви пројекти у којима је покренут поступак јавне набавке, али исти нису окончани до дана ступања на снагу Закона о министарствима, као дана престанка рада Министарства економије и регионалног развоја“ 76
13. Да ли је Група Застава возила Крагујевац а.д. – у реструктурирању у обавези да спроведе поступак јавне набавке за изградњу гасне котларнице и пратећих инсталација за прикључење на гасоводну мрежу за потребе грејања главне зграде Застава Завод за здравствену заштиту радника д.о.о. Крагујевац – у реструктурирању, ако се набавка финансира од средстава добијених из буџета? 77
-

-
14. Да ли Казнено-поправни завод Пожаревац – Забела за набавку семенске пшенице треба да примени Закон о јавним набавкама или та набавка може да се спроведе у складу са чланом 7. став 1. тачка 5. Закона о јавним набавкама, тј. набавке на које се закон не примењује и да набавку реализује посредством Продуктне берзе из Новог Сада која је референтна институција на тржишту пољопривредних производа, а пре свега житарица? 78
15. Да ли је у поступку јавне набавке као доказ о испуњености услова за учешће у поступку могуће доставити оснивачки акт у било којој од две форме предвиђене Законом о привредним друштвима (или оснивачки акт са изменама или пречишћени текст оснивачког акта) или се оснивачки акт доставља у једној од две прописане форме и у којој? 81

ФИНАНСИРАЊЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

1. Примена члана 15в Закона о финансирању локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр. 62/06, 47/11 и 93/12) којим су утврђени највиши износи локалне комуналне таксе за држање моторних, друмских и прикључних возила, осим пољопривредних возила и машина, која се плаћа приликом регистрације возила, као и усклађивање са чланом 7. Закона о безбедности саобраћаја на путевима 83
2. Да ли градоначелник, као наредбодавац буџета и извршни орган града надлежан, по закону, за доношење решења из текуће и сталне буџетске резерве, може да овласти лице које није његов заменик, као нпр начелника одељења, начелника градске управе или председника скупштине, да уместо њега потписује налоге за плаћање и доноси решења или одлуке за чије је доношење овлашћен законом? 85
2. Обезбеђивање средстава из буџета општине Кула за рад и функционисање месних заједница 87

ПОДСЕТНИК

Финансијски прописи донети у новембру месецу 2012. године 91

Ј А В Н И П Р И Х О Д И

ПОРЕЗИ

1. а) Плаћање ПДВ надокнаде од 1. октобра 2012. године
б) Да ли се плаћа порез на доходак грађана на примања остварена по основу ПДВ надокнаде?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 413-00-144/2012-04 од 26.11.2012. год)

а) Са аспекта Закона о порезу на додату вредност

Обвезник ПДВ који откупљује пољопривредне производе, у конкретном случају сирову кожу и сирову вуну од пољопривредника, дужан је да на вредност тих производа обрачуна ПДВ надокнаду у износу од 8%, о чему издаје признаницу, и да обрачунату ПДВ надокнаду исплати пољопривреднику у новцу и то искључиво уплатом на текући рачун или рачун штедње. Обавеза плаћања ПДВ надокнаде у износу који се утврђује применом стопе од 8% на вредност предметних добара и исплата ПДВ надокнаде искључиво уплатом на текући рачун или рачун штедње примењују се почев од 1. октобра 2012. године. Обвезник ПДВ има право да износ ПДВ надокнаде коју је обрачунао и исплатио пољопривреднику на прописани начин одбије као претходни порез, уз испуњење законских услова.

Међутим, када обвезник ПДВ на вредност пољопривредних и шумских производа које откупљује, односно пољопривредних услуга које прима од пољопривредника обрачуна накнаду у одређеном проценту (нпр. 8%) и ту накнаду исплати у готовом новцу, а не уплатом на текући рачун или рачун штедње

пољопривредника, тако обрачуната и исплаћена накнада не сматра се ПДВ надокнадом из члана 34. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05, 61/07 и 93/12, у даљем тексту: Закон о ПДВ), па у овом случају обвезник ПДВ нема право да ту накнаду одбије као претходни порез.

Наиме, одредбом члана 34. став 1. Закона о ПДВ прописано је да обвезници пореза на доходак грађана на приходе од пољопривреде и шумарства на основу катастарског прихода (у даљем тексту: пољопривредници) имају право на надокнаду по основу ПДВ (у даљем тексту: ПДВ надокнада), под условима и на начин одређен овим законом.

ПДВ надокнада признаје се пољопривредницима који изврше промет пољопривредних и шумских производа, односно пољопривредних услуга обвезницима (став 2. истог члана Закона о ПДВ).

Према одредби члана 34. став 3. Закона о ПДВ, ако пољопривредници изврше промет добара и услуга из става 2. овог члана, обвезник је дужан да обрачуна ПДВ надокнаду у износу од 8% на вредност примљених добара и услуга, о чему издаје документ за обрачун – признаницу, као и да обрачунату ПДВ надокнаду исплати пољопривредницима у новцу (уплатом на текући рачун или рачун штедње).

Обвезници из става 3. овог члана Закона о ПДВ имају право да одбију износ ПДВ надокнаде као претходни порез, под условом да су ПДВ надокнаду и вредност примљених добара и услуга платили пољопривреднику (став 4. члана 34. Закона о ПДВ).

б)) *Са аспектиа Закона о порезу на доходак грађана*

Када по основу промета пољопривредних и шумских производа, односно пољопривредних услуга, у конкретном случају по основу откупа сирове вуне и коже добијених у сопственом породичном пољопривредном газдинству, чију продају је извршио пољопривредник (обвезник пореза на доходак грађана на приходе од пољопривреде и шумарства по основу катастарског прихода), односно носилац или члан породичног пољопривредног

газдинства, обвезник ПДВ исплати том физичком лицу ПДВ надокнаду у новцу и то искључиво уплатом на текући рачун или рачун штедње, обрачунату у износу од 8% на вредност примљених добара и услуга, у том случају не плаћа се порез на доходак грађана на примање остварено по основу ПДВ надокнаде, сагласно члану 9. став 1. тачка 25) Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06, 65/06–исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11–УС и 93/12, у даљем тексту: Закон).

Ако се за извршени промет пољопривредних и шумских производа, односно пољопривредних услуга од стране пољопривредника, односно носиоца или члана породичног пољопривредног газдинства, накнада обрачуната у износу од 8% на вредност примљених добара и услуга исплати у готовом новцу, а не уплатом на текући рачун или рачун штедње, што значи да се тако обрачуната накнада не сматра ПДВ надокнадом из члана 34. Закона о ПДВ, Министарство финансија и привреде сматра да је такво примање (које нема карактер ПДВ надокнаде) физичког лица – пољопривредника, односно носиоца или члана породичног пољопривредног газдинства, предмет опорезивања порезом на доходак грађана на друге приходе, сагласно члану 85. став 1. тачка 11) Закона.

Наиме, одредбом члана 9. став 1. тачка 25) Закона прописано је да се порез на доходак грађана не плаћа на примања остварена по основу ПДВ надокнаде, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност, која се исплаћује лицима која су обвезници пореза на приходе од пољопривреде и шумарства на катастарски приход, носиоци или чланови пољопривредног газдинства.

Одредбом члана 85. став 1. тачка 11) Закона прописано је да се осталим приходима, у смислу овог закона, сматрају и други приходи који по својој природи чине доходак физичког лица, а нарочито награде, новчане помоћи и друга давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, а која по својој природи чине доходак физичких лица.

Обвезник пореза на приходе од пољопривреде и шумарства је физичко лице које је као власник, ималац права

коришћења или плодуживалац земљишта уписано у катастру земљишта, према стању на дан 31. децембра године која претходи години за коју се утврђује порез. Међутим, ако је то физичко лице издало земљиште у дугорочни закуп, обвезником се сматра купац, почев од дана почетка закупа, ако уз сагласност куподавца достави пријаву надлежном пореском органу у року од 15 дана од дана закључења уговора о закупу (члан 25. Закона).

Доказом да је физичко лице обвезник – пољопривредник, носилац или члан породичног пољопривредног газдинства, сматра се решење из 2003, односно 2004. године о утврђивању пореске обавезе по основу прихода од пољопривреде и шумарства на катастарски приход, односно извод из Регистра о упису пољопривредног газдинства, односно о активном статусу пољопривредног газдинства (чиме пољопривредно газдинство према трећим лицима доказује активни статус регистрованог пољопривредног газдинства) који издаје Управа за аграрна плаћања.

Према одредбама члана 20. Закона о пољопривреди и руралном развоју газдинстава („Сл. гласник РС“, бр. 41/09), у Регистар пољопривредних газдинстава (у даљем тексту: Регистар) уписују се привредна друштва, земљорадничке задруге, друга правна лица као што су установе, школе, манастири, цркве и друге организације, предузетници и пољопривредници, који обављају пољопривредну производњу, с тим да пољопривредник може бити уписан у Регистар као носилац или члан само једног породичног пољопривредног газдинства. Када је субјект уписа пољопривредник, у Регистар се могу уписати и чланови пољопривредног газдинства (члан 22. тог закона).

Иначе, пољопривредна производња, према Класификацији делатности, која је саставни део Уредбе о класификацији делатности („Сл. гласник РС“, бр. 54/10), обухвата узгој животиња (грана 01.4) што, између осталог, обухвата добијање сирове нештављене коже и производњу вуне, а такође и узгој животиња, што је разврстано по групама (01.41 до 01.49) класификације делатности.

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Пореска основица и обрачунавање ПДВ у случају када је обвезник ПДВ примио аванс за промет добара односно услуга закључно са 30. септембром 2012. године, а промет добара односно услуга (за који је примио аванс) врши од 1. октобра 2012. године

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 413-00-133/2012-04 од 29.11.2012. год)

1. Основицу за обрачунавање ПДВ за промет добара, односно услуга чини укупан износ накнаде коју обвезник прима или треба да прими за тај промет, у коју није укључен ПДВ. С тим у вези, ако је обвезник ПДВ примио аванс за промет добара, односно услуга закључно са 30. септембром 2012. године и по том основу обрачунао ПДВ по општој стопи ПДВ од 18% (с обзиром да се у моменту пријема аванса промет за који је аванс примио опорезивао по општој стопи ПДВ од 18%), а промет добара, односно услуга (за који је примио аванс) врши од 1. октобра 2012. године, дужан је да за предметни промет добара, односно услуга обрачуна ПДВ по општој стопи ПДВ од 20% на укупан износ накнаде за тај промет, у коју није укључен ПДВ. У коначном рачуну који обвезник ПДВ издаје за извршени промет добара,

односно услуга укупан износ накнаде (без ПДВ) умањује за износ авансних уплата (без ПДВ), а износ ПДВ који је обрачунат на укупан износ накнаде (без ПДВ) по општој стопи ПДВ од 20% умањује за износ ПДВ који је обрачунат по основу авансних уплата по општој стопи ПДВ од 18%.

Наиме, према одредби члана 17. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05, 61/07 и 93/12, у даљем тексту: Закон), пореска основица (у даљем тексту: основица) код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Према одредби члана 23. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07), општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износила је 18%. Сагласно одредби члана 23. став 1. Закона, општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 20%. С тим у вези, према одредби члана 15. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 93/12, у даљем тексту: Закон о изменама и допунама Закона), у члану 23. став 1. проценат: „18%“ замењује се процентом: „20%“. Одредбом члана 52. Закона о изменама и допунама Закона прописано је да овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а да ће се примењивати од 1. јануара 2013. године, осим одредаба члана 15, члана 26. став 2. и члана 45, које ће се примењивати од 1. октобра 2012. године, члана 32, који ће се примењивати од 31. децембра 2012. године, као и одредаба овог закона које садрже овлашћења за доношење подзаконских аката, које ће се примењивати од дана ступања на снагу овог закона.

Према томе, општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга који је извршен закључно са 30. септембром 2012.

године износила је 18%, док за опорезиви промет добара и услуга који се врши од 1. октобра 2012. године износи 20%.

Одредбом члана 42. став 1. Закона прописано је да је обвезник дужан да изда рачун или други документ који служи као рачун (у даљем тексту: рачун) за сваки промет добара и услуга другим обвезницима.

Према одредби члана 42. став 2. Закона, обавеза издавања рачуна из става 1. овог члана постоји и ако обвезник наплати накнаду или део накнаде пре него што је извршен промет добара и услуга (авансно плаћање), с тим што се у коначном рачуну одбијају авансна плаћања у којима је садржан ПДВ.

Одредбама члана 12. став 1. Правилника о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци („Сл. гласник РС“, бр. 105/04, 140/04, 67/05 и 4/12, у даљем тексту: Правилник) прописано је да у случају авансног плаћања обвезник који прима авансну уплату издаје рачун који садржи следеће податке:

- 1) назив, адресу и ПИБ обвезника – издаваоца рачуна;
- 2) место и датум издавања и редни број рачуна;
- 3) назив, адресу и ПИБ обвезника – примаоца рачуна;
- 4) основ за авансно плаћање;
- 5) износ авансне уплате;
- 6) пореску стопу која се примењује – у случају опорезивог промета;
- 7) износ обрачунатог ПДВ – у случају опорезивог промета;
- 8) напомену о пореском ослобођењу – у случају промета који је ослобођен ПДВ према члану 24. Закона.

У коначном рачуну, у којем обвезник исказује укупан износ накнаде за извршен промет добара и услуга, сагласно ставу 3. истог члана Правилника, укупан износ накнаде умањује се за износе авансних уплата, а износ ПДВ који је обрачунат на укупан износ накнаде умањује се за износе ПДВ који је обрачунат на износе авансних уплата.

2. У случају када се за промет добара, односно услуга уговори одређени износ накнаде, па се због промене пореске стопе ПДВ којом се опорезује тај промет промени структура накнаде – износ основице и износ обрачунатог ПДВ (код повећања пореске стопе ПДВ смањује се износ основице, а повећава износ обрачунатог ПДВ), обвезник ПДВ не врши одобравање накнадног попушта, с обзиром да се не врши измена накнаде за предметни промет. У овом случају, обвезник ПДВ издаје рачун за промет добара, односно услуга у којем, између осталог, исказује податак о износу пореске основице (која је због повећања пореске стопе ПДВ смањена) и податак о износу обрачунатог ПДВ (који је због повећања пореске стопе повећан), а који се разликују од износа који би били исказани да није дошло до повећања пореске стопе ПДВ.

3. Давање мишљења у вези са облигационим односима између уговорних страна успостављених уговором о промету добара, односно услуга (нпр. да ли се због повећања пореске стопе ПДВ може изменити уговор у смислу повећања накнаде за промет добара, односно услуга) није у надлежности Министарства финансија и привреде – Сектора за фискални систем.

2. Обрачун и плаћање ПДВ надокнаде за промет који су пољопривредници извршили обвезницима ПДВ закључно са 30. септембром 2012. године, а плаћање се врши од 1. октобра 2012. године

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 413-00-168/2012-04 од 28.11.2012. год)

На вредност пољопривредних и шумских производа, односно пољопривредних услуга чији промет су пољопривредници извршили обвезницима ПДВ закључно са 30. септембром 2012.

године, ПДВ надокнада се обрачунава по стопи од 5% и исплаћује у новцу (уплатом на текући рачун, рачун штедње или у готовом), независно од тога да ли је плаћање ПДВ надокнаде извршено закључно са 30. септембром или се врши од 1. октобра 2012. године. За промет пољопривредних и шумских производа, односно пољопривредних услуга који пољопривредници врше обвезницима ПДВ од 1. октобра 2012. године, ПДВ надокнада се обрачунава по стопи од 8% и плаћа у новцу, искључиво уплатом на текући рачун или рачун штедње пољопривредника.

Наиме, према одредби члана 34. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05, 61/07 и 93/12, у даљем тексту: Закон) обвезници пореза на доходак грађана на приходе од пољопривреде и шумарства на основу катастарског прихода (у даљем тексту: пољопривредници), имају право на надокнаду по основу ПДВ (у даљем тексту: ПДВ надокнада), под условима и на начин одређен овим законом.

Сагласно одредби члана 34. став 2. Закона, ПДВ надокнада признаје се пољопривредницима који изврше промет пољопривредних и шумских производа, односно пољопривредних услуга обвезницима.

Према одредби члана 34. став 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07), ако пољопривредници изврше промет добара и услуга из става 2. овог члана, обвезник је дужан да обрачуна ПДВ надокнаду у износу од 5% на вредност примљених добара и услуга, о чему издаје документ за обрачун (у даљем тексту: признаница), као и да обрачунату ПДВ надокнаду исплати пољопривредницима у новцу (уплатом на текући рачун, рачун штедње или у готовом).

Сагласно одредби члана 26. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 93/12, у даљем тексту: Закон о изменама и допунама Закона), у члану 34. став 3. проценат: „5%“ замењује се процентом: „8%“, а

речи: „текући рачун, рачун штедне или у готовом“ замењују се речима: „текући рачун или рачун штедне“.

Одредбом члана 52. Закона о изменама и допунама Закона прописано је да овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а да ће се примењивати од 1. јануара 2013. године, осим одредаба члана 15, члана 26. став 2. и члана 45, које ће се примењивати од 1. октобра 2012. године, члана 32, који ће се примењивати од 31. децембра 2012. године, као и одредаба овог закона које садрже овлашћења за доношење подзаконских аката, које ће се примењивати од дана ступања на снагу овог закона.

3. Да ли је Управа за заједничке послове републичких органа од 1. јануара 2013. године обвезник у смислу Закона о ПДВ за промет услуга конзумације јела и пића на лицу места (угоститељске услуге) који врши у објектима републичких органа?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 413-00-211/2012-04 од 15.11.2012. год)

Почев од 1. јануара 2013. године, за промет услуга конзумације јела и пића на лицу места (угоститељске услуге) који врши Управа за заједничке послове републичких органа (у даљем тексту: Управа) у објектима републичких органа, Управа јесте обвезник у складу са Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05, 61/07 и 93/12, у даљем тексту: Закон), с обзиром да би изузимање Управе од обавеза које, у смислу Закона, имају обвезници који врше промет тих услуга могло да доведе до нарушавања конкуренције у смислу овог закона. С тим у вези, Управа ће имати сва права и обавезе прописане Законом, примера ради, обавезу подношења евиденционе пријаве ако у претходних 12 месеци оствари укупан промет у износу већем од 8.000.000 динара, обавезу вођења

евиденције, подношења пореских пријава ПДВ и исказивања података у пореским пријавама ПДВ (о накнади за извршени промет, износу обрачунатог ПДВ ...), право на одбитак претходног пореза уз испуњење услова прописаних Законом и др.

Наиме, одредбом члана 52. Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 93/12, у даљем тексту: Закон о изменама и допунама) прописано је да овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а да ће се примењивати од 1. јануара 2013. године, осим одредаба члана 15, члана 26. став 2. и члана 45, које ће се примењивати од 1. октобра 2012. године, члана 32, који ће се примењивати од 31. децембра 2012. године, као и одредаба овог закона које садрже овлашћења за доношење подзаконских аката, које ће се примењивати од дана ступања на снагу овог закона.

Одредбом члана 4. Закона о изменама и допунама Закона измењен је члан 9. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07).

Према одредби члана 9. став 1. Закона, Република и њени органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правна лица основана законом, односно актом органа Републике, територијалне аутономије или локалне самоуправе у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе (у даљем тексту: Република, органи и правна лица), нису обвезници у смислу овог закона ако обављају промет добара и услуга из делокруга органа, односно у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе.

Република, органи и правна лица обвезници су за промет добара и услуга из става 1. овог члана за који би изузимање од обавезе у смислу става 1. овог члана могло да доведе до нарушавања конкуренције, као и за промет добара и услуга изван делокруга органа, односно ван обављања послова државне управе или локалне самоуправе, а који су опорезиви у складу са овим законом. Сматра се да би изузимање од обавезе у смислу става 1.

овог члана могло да доведе до нарушавања конкуренције, у смислу овог закона, ако промет добара и услуга из става 1. овог члана, осим Републике, органа и правних лица, врши и друго лице (став 2. истог члана Закона).

Према томе, Република, органи и правна лица нису обвезници у смислу Закона ако обављају промет добара и услуга из делокруга органа, односно у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе. Међутим, уколико би изузимање ових лица од обавеза прописаних Законом за обвезнике могло да доведе до нарушавања конкуренције у смислу Закона, Република, органи и правна лица јесу обвезници у смислу Закона, независно од тога што врше промет из делокруга органа, односно у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе.

4. Да ли је Пореска управа од 1. јануара 2013. године обвезник у смислу Закона о ПДВ за промет – продају добара одузетих у поступку пореске контроле?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 413-00-166/2012-04 од 14.11.2012. год)

Почев од 1. јануара 2013. године, за промет – продају добара одузетих (заплењених) у поступку пореске контроле (независно од тога када су добра одузета), Пореска управа, као орган у саставу Министарства финансија и привреде, јесте обвезник у складу са Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05, 61/07 и 93/12, у даљем тексту: Закон), с обзиром да би изузимање Пореске управе од обавеза које, у смислу Закона, имају обвезници који врше промет добара на тржишту могло да доведе до нарушавања конкуренције у смислу овог закона.

Наиме, одредбом члана 52. Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 93/12, у

даљем тексту: Закон о изменама и допунама Закона) прописано је да овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а да ће се примењивати од 1. јануара 2013. године, осим одредаба члана 15, члана 26. став 2. и члана 45, које ће се примењивати од 1. октобра 2012. године, члана 32, који ће се примењивати од 31. децембра 2012. године, као и одредаба овог закона које садрже овлашћења за доношење подзаконских аката, које ће се примењивати од дана ступања на снагу овог закона.

Одредбом члана 4. Закона о изменама и допунама Закона измењен је члан 9. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05 и 61/07).

Према одредби члана 9. став 1. Закона, Република и њени органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правна лица основана законом, односно актом органа Републике, територијалне аутономије или локалне самоуправе у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе (у даљем тексту: Република, органи и правна лица), нису обвезници у смислу овог закона ако обављају промет добара и услуга из делокруга органа, односно у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе.

Република, органи и правна лица обвезници су за промет добара и услуга из става 1. овог члана за који би изузимање од обавезе у смислу става 1. овог члана могло да доведе до нарушавања конкуренције, као и за промет добара и услуга изван делокруга органа, односно ван обављања послова државне управе или локалне самоуправе, а који су опорезиви у складу са овим законом. Сматра се да би изузимање од обавезе у смислу става 1. овог члана могло да доведе до нарушавања конкуренције, у смислу овог закона, ако промет добара и услуга из става 1. овог члана, осим Републике, органа и правних лица, врши и друго лице (став 2. истог члана Закона).

Према томе, Република, органи и правна лица нису обвезници у смислу Закона ако обављају промет добара и услуга из делокруга органа, односно у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе. Међутим, уколико би изузимање ових лица од обавеза прописаних Законом за обвезнике могло да доведе до нарушавања конкуренције у смислу Закона, Република, органи и правна лица јесу обвезници у смислу Закона, независно од тога што врше промет из делокруга органа, односно у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе.

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Ко је обвезник пореза на имовину за непокретност – стан чији је власник једно лице, а на коме је у корист другог лица (на основу поравнања које је то лице закључило са власником стана, пред судом) конституисано право доживотног коришћења и уписано у теретни лист у катастру непокретности?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-00461/2012-04 од 13.11.2012. год)

Ако је на стану једно лице ималац права својине, а друго лице ималац права доживотног коришћења које право је уписано у катастар непокретности (што значи да има дејство *erga omnes*), Министарство финансија и привреде сматра да у том случају поред права својине суштински постоји и право становања (као личне службености која је опорезива порезом на имовину) конституисано у корист лица које није власник, те је обвезник пореза на имовину за тај стан ималац тог права, а не власник стана.

Наиме, према одредби члана 2. став 1. тач. 1), 3) и 5) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ... и 57/12–УС, у даљем тексту: Закон), порез на имовину плаћа се, између осталог, на следећа права: право својине на непокретности; право становања; право закупа стана или стамбене зграде у складу са законом којим је уређено становање, за период дужи од једне године или на неодређено време.

У случају кад на непокретности постоји неко од права из члана 2. став 1. тач. 3) до 6) Закона, порез на имовину плаћа се на то право, а не на право својине (члан 2. став 3. Закона).

Одредбом члана 4. став 1. Закона прописано је да је обвезник пореза на имовину на права из члана 2. Закона правно и физичко лице које је ималац тих права на непокретности које се налазе на територији Републике Србије, осим када је Законом друкчије уређено.

2. Да ли је купац непокретности – пословног простора, у обавези да плати порез на пренос апсолутних права по основу уговора којим је његов правни претходник – продавац, стекао право својине на предметној непокретности, као и да ли купац може уписати право својине у земљишним, односно катастарским књигама, без доказа да је предметна пореска обавеза плаћена?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 413-00-222/2012-04 од 6.11.2012. год)

Купац непокретности – пословног простора није обвезник пореза на пренос апсолутних права, нити јемац за измирење пореске обавезе, на пренос по основу правног посла у коме није био уговорна страна, а који правни посао је претходио уговору о купопродаји по основу кога је купио предметну непокретност.

Плаћање утврђеног пореза на пренос апсолутних права – на пренос уз накнаду права својине на пословном простору са физичког лица – продавца на предметног купца, не доводи до престанка неизмирене пореске обавезе на пренос апсолутних права на конкретној непокретности по основу правног посла који му је претходио (у конкретном случају, по основу уговора о купопродаји којим је, као купац, предметни пословни простор стекло лице које је стан продало предметном купцу).

Међутим, почев од 8.6.2012. године, упис права на непокретности у земљишним, катастарским и другим јавним књигама може се извршити без доказа о плаћеном порезу на пренос апсолутних права, односно без доказа да пореска обавеза по том основу не постоји.

Наиме, према одредби члана 25. став 1. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ... и 57/12–УС, у даљем тексту: Закон), обвезник пореза на пренос апсолутних права је

продавац, односно преносилац права из члана 23. став 1. тач. 1), 2) и 4) Закона.

Одредбом члана 42. Закона прописано је да лице на које је пренето апсолутно право, односно поклонодавац, јемчи супсидијарно за плаћање пореза на пренос апсолутних права, односно за плаћање пореза на поклон. Лице на које је пренето апсолутно право, односно поклонодавац, који се уговором обавезало да плати порез на пренос апсолутних права, односно порез на поклон, јемчи солидарно за плаћање тог пореза.

Одлуком Уставног суда број: ГУз – 225/2005 („Сл. гласник РС“, бр. 57/12) утврђено је да одредба члана 38а Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ... и 135/04, у даљем тексту: Закон о порезима на имовину), која је прописивала да се упис права на непокретности у земљишним, катастарским и другим јавним књигама не може вршити без доказа о плаћеном порезу на пренос апсолутних права, односно о плаћеном порезу на наслеђе и поклон, није у сагласности са Уставом. Наведена одредба члана 38а Закона о порезима на имовину престала да је важи дана 8.6.2012. године.

3. Да ли акционарско друштво као обвезник пореза на имовину на право својине на непокретностима које чине клизалиште, хала, пословна кула, конгресна дворана, трафо станица, котларница и саобраћајница, као и право коришћења на грађевинском земљишту у државној својини, има право на пореско ослобођење на те непокретности у сразмери са учешћем Републике Србије у основном капиталу тог акционарског друштва?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 430-04-87/2012-04 од 5.11.2012. год)

Код опорезивања порезом на имовину потребно је разликовати својински режим над привредним друштвом од својинског режима унутар друштва. Право својине на објектима и право коришћења на грађевинском земљишту у државној својини, конституисана у корист акционарског друштва, нису права акционара тог друштва, па ни Републике Србије као акционара (својина акционара су акције у том друштву).

Стога, нема законског основа да се акционарско друштво, као обвезник пореза на имовину на право својине на клизалишту,

хали, пословној кули, конгресној дворани, трафо станици, котларници и саобраћајници, као и на право коришћења грађевинског земљишта у државној својини, ослободи пореза на имовину у сразмери са учешћем Републике Србије у капиталу тог друштва.

Наиме, према одредби члана 2. став 1. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 45/02–УС, 80/02, 80/02–др. закон, 135/04, 61/07, 5/09, 101/10, 24/11, 78/11 и 57/12–УС, у даљем тексту: Закон), порез на имовину плаћа се на следећа права на непокретности:

- право својине, односно на право својине на грађевинском земљишту површине преко 10 ари;
- право становања;
- право закупа стана или стамбене зграде у складу са законом којим је уређено становање, за период дужи од једне године или на неодређено време;
- право закупа грађевинског земљишта у јавној својини, односно пољопривредног земљишта у државној својини, површине преко 10 ари;
- право коришћења грађевинског земљишта у јавној својини површине преко 10 ари.

Непокретностима, у смислу члана 2. став 1. Закона, сматрају се: земљиште, стамбене и пословне зграде, станови, пословне просторије, гараже, зграде и просторије за одмор и рекреацију и други грађевински објекти, односно њихови делови (члан 2. став 2. Закона).

У случају кад на непокретности постоји неко од права из члана 2. става 1. тач. 3) до 6) Закона, порез на имовину плаћа се на то право, а не на право својине (члан 2. став 3. Закона).

Порез на имовину на права на земљишту из члана 2. став 1. тач. 1), 5а) и 6) Закона плаћа се на разлику његове површине и површине од 10 ари (члан 2. став 4. Закона).

Одредбом члана 4. ст. 1. Закона прописано је да је обвезник пореза на имовину на права из члана 2. Закона правно и физичко лице које је ималац тих права на непокретности које се налазе на територији Републике Србије, осим када је Законом друкчије уређено.

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Да ли се приход остварен од игара на срећу у виду добитка који је физичко лице – резидент Републике Србије остварио у другој држави, а на који је, сагласно уговору о избегавању двоструког опорезивања, обрачунао и платио порез на доходак грађана у Републици Србији и надлежном пореском органу у законом прописаном року поднео пореску пријаву на обрасцу ПП ОПО, урачунава у доходак који се опорезује годишњим порезом на доходак грађана?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-360/2012-04 од 29.11.2012. год)

Добици од игара на срећу нису предмет опорезивања годишњим порезом на доходак грађана, сагласно одредби члана 87. став 2. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06, 65/06–исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11–УС и 93/12, у даљем тексту: Закон).

Наиме, одредбом члана 87. став 2. Закона прописано је да се дохотком за опорезивање годишњим порезом на доходак грађана сматра годишњи збир:

- 1) зарада из чл. 13. до 14б Закона;
- 2) опорезивог прихода од самосталне делатности из чл. 33. и 40. Закона;
- 3) опорезивог прихода од ауторских и сродних права и права индустријске својине из чл. 55. и 60. Закона;

- 4) опорезивог прихода од непокретности из чл. 68. и 70. Закона;
- 5) опорезивог прихода од давања у закуп покретних ствари из члана 82. ст. 3. до 5. Закона;
- 6) брисан („Сл. гласник РС“, бр. 93/12);
- 7) опорезивог прихода спортиста и спортских стручњака из члана 84а Закона;
- 8) опорезивих других прихода из члана 85. Закона;
- 9) прихода по основима из тач. 1) до 8) овог става, остварених и опорезованих у другој држави.

Имајући у виду наведено, добици од игара на срећу не урачунавају се у доходак остварен у календарској години који подлеже опорезивању годишњим порезом на доходак грађана, па је порез на доходак грађана који је у предметном случају обрачунат и плаћен уједно и коначна пореска обавеза по том основу.

2. Могућност примене Одлуке Општине Пирот од 12. октобра 2011. године о одобрењу посебних погодности у делу ослобођења од плаћања пореза на зараде за рад нових радника корисника Слободне зоне „Пирот“ а.д.

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 414-00-6/2012-04 од 8.10.2012. год)

У захтеву за мишљење наводи се да је Општина Пирот донела низ мера у циљу привлачења директних инвестиција и повећања запослености и у том смислу је, предметном одлуком, предвиђено да се сви производни корисници на простору Слободне зоне „Пирот“, који запосле 200 и више радника, ослободе обавезе плаћања пореза на зараде новозапослених лица, односно да порез на зараде плаћају по стопи од 9%, уместо по законом прописаној стопи од 12%.

Законом о буџетском систему („Сл. гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11 и 93/12), као системским законом који утврђује

фискалне принципе, правила и процедуре на основу којих се установљава фискални оквир, одредбом члана 15. став 1. прописано је да се порези могу уводити само законом и то на потрошњу, доходак, добит, имовину и пренос имовине физичких и правних лица. Пореским законом морају бити утврђени предмет опорезивања, основица, обвезник, пореска стопа или износ, сва изузимања и олакшице од опорезивања, као и начин и рокови плаћања пореза, док обавезе и права пореских обвезника не могу се проширивати или смањивати подзаконским актима (ст. 2. и 3. члана 15. Закона о буџетском систему).

Одредбама члана 1. ст. 2. и 3. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06, 65/06–исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11–УС и 93/12, у даљем тексту: Закон) прописано је да се опорезивање дохотка грађана уређује искључиво тим законом, као и да се пореска ослобођења и олакшице могу уводити само тим законом.

Порески третман прихода физичког лица по основу зараде уређен је одредбама чл. 13. до 21д Закона.

Сагласно одредби члана 13. став 1. Закона, под зарадом, у смислу тог закона, сматра се зарада која се остварује по основу радног односа, дефинисана законом којим се уређују радни односи и друга примања запосленог.

Обвезник пореза на доходак грађана на зараде, сагласно члану 15. Закона, је физичко лице које остварује зараду.

Одредбом члана 16. прописано је да се зарада из чл. 13. до 14б овог закона опорезује по стопи од 12%.

Дакле, имајући у виду наведене законске одредбе, као и предметни захтев и одлуку у вези са одобрењем посебних погодности у делу ослобођења од плаћања пореза на зараде за правна лица – производне кориснике Слободне зоне „Пирот“ а.д. који као послодавци запосле 200 и више радника, Министарство финансија и привреде указује да, према одредбама Закона, нема основа за примену ниже стопе пореза на зараде од оне која је прописана у висини од 12%.

Околност да би се корисници (правна лица) поменуте слободне зоне који запосле 200 и више радника, „ослободили“ од

плаћања пореза за зараде у висини од „30% дела који припада локалној самоуправи“, практично свакако значи примену пореске стопе која је нижа од Законом прописане (како се наводи, „тако да би произвођач требао да уплати 9% по основу пореза на зараде“), а што је у супротности са одредбама тог закона и Закона о буџетском систему.

Дакле, чињеница да сагласно Закону о финансирању локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр. 62/06, 47/11 и 93/12) јединици локалне самоуправе припада као уступљени приход 80% од пореза на зараде који се плаћа према пребивалишту запосленог, свакако не представља правни основ за примену ниже пореске стопе – тако што би формално била примењена у виду реализације предметне одлуке локалне самоуправе да, у циљу давања подстицаја за прилив директних инвестиција и раст запослености, на описани начин (смањењем ефективне пореске стопе) умањи иницијално један део уступљених прихода који јој припадају по основу пореза на зараду који је остварен на њеној територији – од оне прописане Законом.

Поред тога, Министарство финансија и привреде указује да је обвезник пореза на доходак грађана на зараде физичко лице које остварује зараду, а да је правно лице (послодавац), као исплатилац зараде, порески платац који је дужан да обрачуна и по одбитку плати прописани порез на тај приход, у име и за рачун пореског обвезника, на одговарајући уплатни рачун, те да он (послодавац) у том смислу и не може бити ослобођен од плаћања пореза на зараде јер се пореско ослобођење односи на пореску обавезу самог обвезника (тј. физичког лица).

Иначе, Министарство финансија и привреде указује да са становишта опорезивања прихода физичких лица постоје одређени фискални подстицаји за послодавце, и то за запошљавање нових радника, што је прописано одредбама чл. 21в, 21г и 21д Закона и односе се на пореске олакшице у случају запошљавања приправника, лица млађих од 30 година, лица старијих од 45 година и лица са инвалидитетом, с тим да за коришћење тих подстицаја није од значаја у којој привредној грани послодавац обавља делатност.

ПОРЕЗИ НА УПОТРЕБУ, ДРЖАЊЕ И НОШЕЊЕ ДОБАРА

1. Захтев за укидање пореза на регистровано оружје за личну безбедност за које је издат оружни лист за држање оружја

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 413-00-00216/2012-04 од 31.10.2012. год)

Захтев за укидање пореза на регистровано оружје за личну безбедност за које је издат оружни лист за држање оружја има карактер иницијативе коју ће Министарство финансија и привреде размотрити код наредних измена и допуна Закона о порезима на употребу, држање и ношење добара („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 80/02, 43/04, 132/04, 112/05, 114/06, 118/07, 114/08, 31/09, 106/09, 95/10, 101/10, 24/11 и 100/11, у даљем тексту: Закон).

Оружје које је, према намени и посебним врстама, Законом о оружју и муницији („Сл. гласник РС“, бр. 9/92, 53/93, 67/93, 48/94, 44/98, 39/03, 85/05, 101/05 и 27/11, у даљем тексту: Закон о оружју и муницији) сврстано у трофејно оружје, није предмет опорезивања порезом на регистровано оружје, па се на ту врсту оружја порез на регистровано оружје не плаћа.

Наиме, према одредби члана 24. став 2. Закона, порез на регистровано оружје за личну безбедност за које је издат оружни

лист за држање оружја, односно оружни лист за држање и дозвола за ношење оружја, плаћа се у годишњем износу, и то за: оружје за које је издат оружни лист за држање оружја 2.920 динара, а за оружје за које је издат оружни лист за држање и дозвола за ношење оружја 14.550 динара.

Министарство финансија и привреде напомиње да, у складу са одредбом члана 3. тачка 4) Закона о оружју и муницији, трофејно оружје чине ватрено и хладно оружје, које се чува из устанака и ослободилачких ратова или које представља лични или породични трофеј власника.

ПОРЕСКИ ПОСТУПАК И ПОРЕСКА АДМИНИСТРАЦИЈА

1. Да ли се може спровести принудна наплата пореза из пензије пореског обвезника ако у решењу о принудној наплати није, у апсолутном износу, одређен део пензије на ком се врши заплена?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 430-03-00022/2012-04 од 26.10.2012. год)

Пореска управа може принудну наплату пореске обавезе спровести на једном или више средстава принудне наплате из члана 92. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 80/02 ... и 93/12, у даљем тексту: Закон), што значи и на пензији – запленом на њеном делу који законом није изузет од извршења и налогом исплатиоцу пензије да новчани износ за који је одређено извршење, обуставља и уплаћује на прописани уплатни рачун јавних прихода до потпуне наплате.

Имајући у виду да на пензији пореског обвезника може, поред заплене ради принудне наплате пореске обавезе, постојати и заплена по основу потраживања других

поверилаца (са првенственим редом првенства, или са редом првенства истим као пореско потраживање које се принудно наплаћује из те пензије), решењем о принудној наплати пореза из пензије пореског обвезника не одређује се део пензије у апсолутном износу (као предмет заплена), већ се одређује идеални део пензије до кога се, у складу са законом (сада је то до две трећине пензије), може одредити заплена и обустава ради наплате свих потраживања која се намирују из те пензије (по одговарајућем реду првенства).

Наиме, према одредби члана 92. став 1. Закона, принудна наплата спроводи се на:

1) новчаним средствима пореског обвезника – преносом средстава са рачуна пореског обвезника, укључујући и средства на девизном рачуну, на уплатни рачун јавних прихода;

2) новчаним потраживањима пореског обвезника – преносом потраживања на уплатни рачун јавних прихода;

2а) заради, односно накнади зараде, односно пензији – запленом на одређеном делу тог примања и налогом исплатиоцу да новчани износ за који је одређено извршење, обуставља и уплаћује на прописани уплатни рачун јавних прихода до потпуне исплате;

3) неновчаним потраживањима пореског обвезника – забраном, преносом потраживања и пописом са проценом, запленом и продајом предмета потраживања;

4) готовом новцу и хартијама од вредности – пописом и запленом;

5) покретним стварима – запленом и продајом;

6) непокретностима – запленом, утврђивањем почетне вредности и продајом.

Пореска управа може на основу решења, по било којем редоследу, примењивати једно или више средстава принудне наплате из става 1. овог члана (члан 92. став 2. Закона).

Одредбом члана 96а став 1. Закона прописано је да се принудна наплата пореза и споредних пореских давања из зараде, накнаде зараде, односно пензије пореског обвезника извршава на основу решења из члана 92. став 2. Закона.

Решењем из члана 96а став 1. Закона одређује се заплена на одређеном делу зараде, накнаде зараде, односно пензије, и налаже исплатиоцу ових прихода да приликом сваке исплате тих прихода, почев од прве наредне исплате од пријема решења из става 1. овог члана, па све до потпуне наплате пореза и споредних пореских давања, врши обуставу на заради, накнади зараде, односно пензији и уплату обустављеног износа на прописани уплатни рачун јавних прихода (члан 96а став 2. Закона).

Ако Законом није друкчије прописано, на принудну наплату пореза и споредних пореских давања из зараде, накнаде зараде, односно пензије пореског обвезника, сходно се примењују одредбе закона којим се уређује извршење и обезбеђење (члан 96а став 6. Закона).

Предмет принудне наплате не могу бити имовина и приходи пореског обвезника који су законом изузети од извршења (члан 82. Закона).

Према одредби члана 148. став 1. Закона о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС“, бр. 31/11 и 99/11, у даљем тексту: Закон о извршењу и обезбеђењу), извршење на заради и пензији, као и на накнади зараде може се спровести до износа од две трећине зараде, пензије или накнаде зараде.

Одредбом члана 157. Закона о извршењу и обезбеђењу прописано је да ако више извршних поверилаца затражи извршење на истом дужниковом потраживању, ред првенства заложних права одређује се према дану доношења одлуке о заплени. Ако више предлога стигну суду истог дана, заложна права имају исти ред првенства, а повериоци се, ако се из потраживања не могу намирити у целини, намирују сразмерно.

ЦАРИНЕ

1. Информација у вези са изменама рокова за чување исправа и обавештавања дужника о дугу

(Допис Министарства финансија и привреде Управи царина, бр. сл/2012-17 од 29.11.2012. год)

Доношењем Закона о изменама и допунама Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 111/12) скраћен је рок за чување исправа везаних за промет робе из члана 26, као и за обавештавање дужника о дугу из члана 25б. Царинског закона, чиме је извршено додатно усклађивање са Царинским законом Европске уније (Council Regulation (EEC) No 2913/92 of 12 October 1992 establishing the Community Customs Code), као и са роковима за повраћај и отпуст дуга прописаним Царинским законом.

У складу са наведеним изменама, лице које учествује у промету робом дужно је да чува исправе потребне за примену царинских прописа из члана 23. овог закона ради контроле коју спроводи царински орган, у року утврђеним прописом, а најмање три календарске године уместо досадашњих пет, без обзира на медијум који се користи за чување података. Такође, на овај начин је рок чувања наведених исправа усклађен са прописаним роковима важења појединих одлука царинских органа (обавезујуће обавештење о сврставању робе по Царинској тарифи и обавезујуће обавештење о пореклу робе, члан 19. став 3.

Царинског закона) од три године, као и обавезом да се, у сврхе накнадне провере, копије уверења о пореклу и други извозни документи у вези са њима чувају најмање три године (члан 96. Уредбе о царински дозвољеном поступању са робом).

Члан 256. Царинског закона измењен је у смислу да се дужник неће обавештавати о дугу након истека рока од три године, уместо досадашњих пет, од дана када је дуг настао. Тако је овај рок усклађен и са роком из члана 273. став 4. истог закона према којем царински орган, на захтев заинтересованог лица, одобрава повраћај или отпуст дуга у року од три године од дана кад је о износу дуга обавештен дужник. Министарство финансија и привреде напомиње да се даном када је дужник обавештен о износу дуга сматра и дан када му је достављено решење издато у поступку накнадне контроле.

Општа обавеза чувања рачуноводствених исправа је прописана чланом 23. Закона о рачуноводству и ревизији („Сл. гласник РС“, бр. 46/06 и 111/09) према којем су правна лица и предузетници дужни да уредно чувају рачуноводствене исправе, пословне књиге и финансијске извештаје и да општим актом одреде одговорна лица и пословне просторије за њихово чување, као и начин чувања, а прописани су и конкретни рокови чувања за поједине врсте рачуноводствених исправа, пословних књига и финансијских извештаја. На пример, дневник и главна књига чувају се 10 година, а исправе на основу којих се уносе подаци у пословне књиге и исправе платног промета у овлашћеним финансијским институцијама платног промета, пет година.

У поступку накнадне контроле, у складу са чланом 103. Царинског закона, царински орган може, по службеној дужности или на захтев декларанта, да изврши контролу рачуноводствених и комерцијалних исправа и података у вези са увозом или извозом те робе или у вези с накнадним комерцијалним пословима с том робом, да би утврдио тачност података који су наведени у декларацији.

С обзиром да рок за спровођење поступка накнадне контроле декларације није прописан, царински орган може и након истека рока из члана 26. ЦЗ да врши контроле књиговодствених исправа, пре свега оних на основу којих се утврђује царинска вредност (фактуре, изводи са рачуна ...), имајући у виду да се рокови прописани чланом 23. Закона о рачуноводству и ревизији нису мењали.

У овим ситуацијама царински орган треба прво да дефинише које врсте контроле ће да врши након истека рока у којем се према Царинском закону чувају исправе, како би могао да од лица које контролише захтева да припреми одговарајућу документацију.

2. Попуњавање рубрике 2 Јединствене царинске исправе (ЈЦИ) у случају стављања робе у поступак извоза

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 413-00-0252/2012-17 од 29.11.2012. год)

Одредбом члана 89. Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 18/2010) прописано је да декларацију са исправама потребним ради примене прописа, којима је уређен поступак за који је роба пријављена, може да поднесе свако лице које је у могућности да допреми робу царинарници или лице које оно овласти, у складу са одредбама члана 6. овог закона (заступник). Сагласно члану 6. истог закона, заступање може бити непосредно, ако заступник иступа у име и за рачун другог лица, или посредно ако иступа у своје име, а за рачун другог лица.

Према томе, под појмом „декларант“ подразумева се лице које подноси декларацију у своје име или лице у чије име се подноси декларација односно декларант је лице које подноси декларацију у своје име и за свој рачун, лице које подноси декларацију у своје име, а за рачун другог лица (посредни заступник) и лице које подноси декларацију у име и за рачун другог лица (непосредни заступник).

Одредбом члана 8. Правилника о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларације и других образаца у царинском поступку („Сл. гласник РС“, бр. 29/10 ... 56/11) прописан је, између осталог, и начин попуњавања рубрика ЈЦИ за извоз, поновни извоз, привремени извоз робе и пасивно оплемењивање. Министарство финансија и привреде овде указује и да од одабира царинског поступка за који је роба декларисана зависи и начин попуњавања рубрика ЈЦИ.

Приликом декларисања робе за царински поступак извоза рубрика 2 Јединствене царинске исправе (члан 9. Правилника) попуњава се тако што се уписују подаци о пошиљаоцу односно извознику робе. Пошиљалац односно извозник је лице за чији рачун се подноси декларација и које је, у време прихватања извозне декларације, власник робе или има слична права располагања робом. То је лице које се јавља као уговорна страна у уговору са иностраним елементом, било да је само, непосредно закључило уговор или је, пак, уговор закључен у његово име.

У конкретном случају, уговорни однос између власника робе који се у овом послу јавља као пошиљалац и његовог заступника у трговинском смислу није од значаја са аспекта примене царинских прописа, па се самим тим подаци о трговинском заступнику не уписују у ЈЦИ, с обзиром да исти обавља само услуге извоза за рачун власника тј. пошиљаоца робе.

Министарство финансија и привреде напомиње и да је, сагласно одредбама Царинског закона, декларант дужан да декларацију поднесе на прописан начин, да у декларацији наведе све податке неопходне за примену прописа којим је уређен царински поступак за који се роба пријављује и да уз декларацију приложи све исправе потребне ради примене прописаног царинског поступка за који се роба пријављује. Стога се усаглашеност односно правилност података наведених у одређеним рубрикама ЈЦИ утврђује на основу исправа које се прилажу уз декларацију (фактура, ЦМР, уговори и анекси уговора

или на основу неког другог одговарајућег документа који је приложен уз ЈЦИ).

3. Захтев Управе царина за добијање упутства о примени Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 93/12), чијим одредбама је од 1. октобра 2012. године повећана општа стопа ПДВ са 18% на 20%, везано за плаћање увозних дажбина за робу у поступку привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина

(Допис Министарства финансија и привреде Управи царина, бр. 412-04-3/11-17 од 26.11.2012. год)

Чланом 17. став 1. Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 18/10) прописано је да царински орган наплаћује увозне и извозне дажбине, као и остале дажбине, порезе, акцизе и таксе у складу са прописима који уређују њихову наплату.

Неспорно је да ПДВ није увозна дажбина, а Царински закон прописује само елементе за обрачун царинског дуга који, према члану 5. став 1. тачка 23) тог закона, обухватају стопу царине и износ дажбина у складу са Царинском тарифом и сврставањем робе по тарифи, порекло робе, царинску вредност робе, као и количину, врсту и стање робе.

У складу са чланом 92. Царинског закона, у спровођењу царинског поступка за који је роба декларисана примењују се прописи који важе на дан прихватања декларације, ако није друкчије прописано.

С обзиром да је Царинским законом прописано само како се утврђује износ царинског дуга или износ увозних дажбина у појединим поступцима, за робу за коју је одобрен поступак активног оплемењивања, износ царинског дуга утврђује се у складу са чланом 149. став 1. Царинског закона, односно на основу елемената за одређивање висине увозних дажбина који су важили

за увозну робу на дан прихватања декларације за стављање те робе у поступак активног оплемењивања.

Износ увозних дажбина које се плаћају за робу у поступку привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина одређује се, у складу са чланом 170. Царинског закона, за сваки месец или за део месеца у којем се роба налазила у поступку у висини од 3% од износа увозних дажбина које би требало платити за робу кад би она била стављена у слободан промет, на дан прихватања декларације за стављање робе у поступак привременог увоза.

Имајући у виду да ПДВ не улази у царински дуг, Царинским законом није ни прописано која стопа ПДВ се примењује.

ИЗБЕГАВАЊЕ МЕЂУНАРОДНОГ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА

1. Примена одредби Уговора о избегавању двоструког опорезивања са Републиком Хрватском које се односе на право резидентног обвезника на порески кредит, у односу на порез по одбитку који је резидентно правно лице платило у Републици Хрватској, по основу ауторских накнада остварених у Републици Хрватској и, с тим у вези, одговарајућих одредби домаћег пореског законодавства (Закон о порезу на добит правних лица)

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 023-02-376/2012-24 од 1.11.2012. год)

Између Савезне владе Савезне Републике Југославије и Владе Републике Хрватске закључен је Уговор о избегавању двоструког опорезивања у односу на порезе на доходак и на имовину („Сл. лист СЦГ – Међународни уговори“, бр. 6/04, у даљем текст: Уговор) који се примењује од првог јануара 2005. године.

Уговор производи правно дејство и у билатералним економским односима између Републике Србије и Републике Хрватске.

Министарство финансија и привреде напомиње да Устав Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 98/06), у члану 16, поред осталог, предвиђа да: „Опште прихваћена правила међународног права и потврђени међународни уговори саставни су део правног поретка Републике Србије и непосредно се примењују“ – по мишљењу Министарства финансија и привреде, наведено је

могуће, односно непосредна примена решења из Уговора у пракси је проводљива ако домаћи порески прописи омогућавају такву могућност, о чему ће, поред осталог, детаљније бити говора у наставку.

Уговор, у члану 12. (Ауторске накнаде), између осталог, предвиђа:

„1. Ауторске накнаде које настају у држави уговорници (у конкретном случају, у Републици Хрватској), а чији је стварни власник резидент друге државе уговорнице (у конкретном случају, Републике Србије) могу се опорезивати у тој другој држави (у конкретном случају, у Републици Србији – напомена: опорезивање се врши по пореским прописима Републике Србије).

2. Ауторске накнаде могу се опорезивати и у држави уговорници у којој настају (у конкретном случају, у Републици Хрватској) у складу са законима те државе, али ако је стварни власник ауторских накнада резидент друге државе уговорнице (у конкретном случају, Републике Србије) разрезан порез не може бити већи од 10% бруто износа ауторских накнада. Надлежни органи држава уговорница договарају се о начину примене овог ограничења.

3. Израз 'ауторске накнаде' у овом члану означава плаћања било које врсте која су примљена као накнада за коришћење или за право коришћења ауторског права на књижевно, уметничко или научно дело, укључујући биоскопске филмове и филмове или траке за телевизију или радио, као и за коришћење или за право коришћења патента, заштитног знака, нацрта или модела, плана, тајне формуле или поступка или за обавештења која се односе на индустријска, комерцијална или научна искуства.

4. Сматра се да ауторске накнаде настају у држави уговорници (у конкретном случају, у Републици Хрватској) када је

исплатилац резидент те државе (у конкретном случају, Републике Хрватске).“

Истовремено, Уговор, у члану 23. (Отклањање двоструког опорезивања) став 1, поред осталог, прописује:

„Ако резидент државе уговорнице (у конкретном случају, резидент Републике Србије) остварује доходак који се, у складу с одредбама овог уговора, може опорезивати у другој држави уговорници (у конкретном случају, у Републици Хрватској) првопоменућа држава (у конкретном случају, Република Србија) одобрава, као одбитак од пореза на доходак тог резидента, износ једнак порезу на доходак који је плаћен у тој другој држави (у конкретном случају, у Републици Хрватској).

Тај одбитак не може бити већи од дела пореза на доходак, како је обрачунат пре извршеног одбијања, који одговарадохотку који се може опорезивати у тој другој држави (у конкретном случају, у Републици Хрватској).“

Имајући у виду наведену одредбу члана 23. Уговора (која се односи на примену метода кредита за, у конкретном случају, порез плаћен у Републици Хрватској), Министарство финансија и привреде указује да Закон о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС“, бр. 25/01, 80/02, 43/03, 84/04, 18/10 и 101/11—у даљем тексту: Закон), у члану 53а став 1. Закона, поред осталог, прописује да матично правно лице – резидентни обвезник Републике може умањити порез на добит правних лица за износ пореза по одбитку који је његова нерезидентна филијала платила у другој држави на ауторске накнаде.

С обзиром на наведену законску одредбу, Министарство финансија и привреде закључује да Закон право на порески кредит условљава постојањем односа матичног правног лица и његове нерезидентне филијале, из чега произилази да Закон право на порески кредит не даје резидентним правним лицима која су

ауторске накнаде остварили од неповезаних лица, у конкретном случају, правних лица резидената Републике Хрватске.

Имајући у виду претходно наведено, Министарство финансија и привреде сматра да се у конкретном случају који се наводи у захтеву, у овом тренутку, не могу директно применити одредбе потврђених међународних уговора и као порески одбитак приказати порез на доходак од ауторских права плаћен у Републици Хрватској.

ЈАВНИ РАСХОДИ

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1. Да ли се задужбине и фондације којима управља Универзитет у Београду сматрају наручиоцима у смислу члана 3. Закона о јавним набавкама?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-00212/2012-27 од 23.11.2012. год)

Чланом 3. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 116/08, у даљем тексту: Закон) прописано је да је наручилац јавне набавке:

- 1) државни орган, организација, установа и други директни или индиректни корисник буџетских средстава у смислу закона којим се уређује буџетски систем и буџет, као и организација за обавезно социјално осигурање;
- 2) јавно предузеће;
- 3) правно лице које обавља и делатност од општег интереса, уколико је испуњен неки од следећих услова:
 - (1) да више од половине чланова органа управљања тог правног лица чине представници наручиоца;
 - (2) да више од половине гласова у органу тог правног лица имају представници наручиоца;
 - (3) да наручилац врши надзор над радом тог правног лица;
 - (4) да наручилац поседује више од 50% акција, односно удела у том правном лицу;

(5) да се више од 50% финансира из средстава наручиоца.

4) правно лице основано од наручилаца, а које обавља и делатност од општег интереса и које испуњава најмање један од услова из тачке 3) овог члана.

Чланом 5. став 2. Закона прописано је да је предмет јавне набавке радова и извођење радова који се непосредно или посредно финансирају од стране наручиоца у износу који прелази 50% вредности јавне набавке, а који су повезани са градњом болница, верских објеката, спортских и рекреативних објеката и објеката за одмор, школских и универзитетских зграда и зграда које се користе за потребе државних органа, као и са нискоградњом у складу са Анексом II.

Чланом 6. став 6. Закона прописано је да се одредбе овог закона примењују и на набавке услуга које се непосредно или посредно финансирају од стране наручиоца у износу од преко 50% вредности јавне набавке.

За примену наведених одредаба одговоран је наручилац који финансира извођење радова, односно пружање услуге (члан 5. став 3. и члан 6. став 7. Закона).

Из наведеног произлази да лице које нема статус наручиоца, у смислу члана 3. став 1. Закона, примењује овај закон када врши:

– набавку радова за изградњу болница, верских објеката, спортских и рекреативних објеката и објеката за одмор, школских и универзитетских зграда и зграда које се користе за потребе државних органа, као и набавку радова у вези са нискоградњом у складу са Анексом II или

– набавку услуга који/е се непосредно или посредно финансирају од стране наручиоца у износу од преко 50% вредности јавне набавке.

Такође, наручилац који финансира извођење радова или пружање услуга одговара за законитост спроведеног поступка јавне набавке.

Према члану 2. став 1. Закона о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса („Сл. гласник РС“, бр.

25/00, 25/02, 107/05, 108/05 и 123/07), делатности од општег интереса јесу делатности које су као такве одређене законом у области: производње, преноса и дистрибуције електричне енергије; производње и прераде угља; истраживања, производње, прераде, транспорта и дистрибуције нафте и природног и течног гаса; промета нафте и нафтних деривата; железничког, поштанског и ваздушног саобраћаја; телекомуникација; издавања службеног гласила Републике Србије; информисања; издавања уџбеника; коришћења, управљања, заштите и унапређивања добара од општег интереса (воде, путеви, минералне сировине, шуме, пловне реке, језера, обале, бање, дивљач), као и комуналне делатности.

Према Закону о задужбинама и фондацијама („Сл. гласник РС“, бр. 88/10 и 99/11):

– задужбина, у смислу овог закона, јесте правно лице без чланова којем је оснивач наменио одређену имовину (основна имовина) ради доброделиног остваривања општекорисног циља или приватног интереса, односно циља који није забрањен Уставом или законом (члан 2. став 1);

– фондација, у смислу овог закона, јесте правно лице без чланова и основне имовине које је основано ради доброделиног остваривања општекорисног циља који није забрањен Уставом или законом (члан 2. став 2);

– остваривањем општекорисног циља, у смислу овог закона, сматрају се активности усмерене на промовисање и заштиту људских, грађанских и мањинских права, промовисање демократских вредности, европских интеграција и међународног разумевања, одрживи развој, регионални развој, равноправност полова, унапређење социјалне и здравствене заштите, промовисање и унапређење културе и јавног информисања, промовисање и популаризацију науке, образовања, уметности и аматерског спорта, унапређивање положаја особа са инвалидитетом, бригу о деци и младима, помоћ старима, заштиту животне средине, борбу против корупције, заштиту потрошача,

заштиту животиња, хуманитарне и друге активности којима задужбине и фондације остварују општекорисне циљеве односно интересе (члан 3. став 1);

– задужбине и фондације, у смислу овог закона, јесу недобитне невладине организације (члан 4);

– задужбину и фондацију могу основати једно или више пословно способних домаћих или страних физичких или правних лица (члан 10 став 1);

– задужбина и фондација оснивају се актом о оснивању или уговором (у даљем тексту: оснивачки акт), састављеним у писменој форми (члан 10. став 2);

– задужбина се оснива и завештањем, а ако оставилац није одредио извршиоца завештања, суд надлежан за вођење оставинског поступка одређује извршиоца завештања (члан 10. став 5);

– имовину задужбине чини основна и друга имовина (члан 44. став 1);

– задужбина и фондација могу стицати имовину од добровољних прилога, поклона, донација, финансијских субвенција, заоставштина, камата на улоге, закупнине, ауторских права, дивиденди и других прихода остварених на законом дозвољен начин (члан 44. став 2);

– задужбина основана ради остваривања општекорисног циља и фондација могу стицати приходе и непосредним обављањем привредне делатности, под прописаним условима (члан 45);

– средства за подстицање програма или недостајући део средстава за финансирање програма које остварују задужбине основане ради остваривања општекорисног циља и фондације обезбеђују се у буџету Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе под условима и на начин прописан законом којим се уређује рад удружења и обезбеђивање средстава удружењима за реализовање програма од јавног интереса (члан 46).

Чланом 38. Закона о удружењима („Сл. гласник РС“, бр. 51/09 и 99/11) прописано је да:

– се средства за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма које реализују удружења, а који су од јавног интереса обезбеђују у буџету Републике Србије (став 1);

– Влада, односно министарство надлежно за област у којој се остварују основни циљеви удружења додељује средства за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма на основу спроведеног јавног конкурса и закључује уговоре о реализовању одобрених програма (став 2);

– Влада уређује ближе критеријуме, услове, обим, начин, поступак доделе, као и начин и поступак враћања средстава уколико се утврди да удружење добијена средства не користи за реализовање одобрених програма (став 3).

Из наведеног произлази да задужбина и фондација има статус невладине организације, односно правног лица које не обавља делатност од општег интереса, у смислу Закона о јавним предузећима, те стога нема статус наручиоца у смислу члана 3. став 1. тачка 4) Закона.

Међутим, задужбина и фондација се сматра наручиоцем, у смислу члана 3. став 1. тачка 1) Закона, када се за подстицање или финансирање програма које остварује користе средства која су обезбеђена у буџету Републике Србије, односно буџету локалне власти, као и других корисника јавних средстава (у даљем тексту: буџетска средства).

Такође, задужбина и фондација је дужна да набавку радова или услуга, у смислу члана 5. став 2. и члана 6. став 6. Закона, врши под условима, на начин и у поступку који је прописан овим законом.

2. а) Да ли је ГО Нови Београд, као наручилац, обавезна да спроведе поступак јавне набавке ангажовања омладинских задруга за привремене и повремене послове?

б) Да ли ГО Нови Београд може да спроведе још један поступак јавне набавке добра из предмета репрезентације само за предмете (артикле) који нису обухваћени првобитном јавном набавком (спецификацијом добра), а који су потребни за функционисање наручиоца, с тим да би се и други поступак спровео по правилима поступка јавне набавке мале вредности?

в) Да ли постоји обавеза ГО Нови Београд да спроведе поступак јавне набавке уклањања отпадака у оквиру свог пословног простора у односу на материју отпада коју регулише Закон о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009 и 88/2010) и, ако јесте, у којој фази се спроводи поступак јавне набавке?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-00444/2012-27 од 21.11.2012. год)

а) Чланом 7. тачка 12) Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 116/08, у даљем тексту: Закон) прописано је да се одредбе овог закона не примењују на заснивање радног односа и закључивање уговора о обављању привремених и повремених послова.

Законом о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/05, 61/05 и 54/09) прописано је да:

– послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години да закључи уговор о обављању привремених и повремених послова са незапосленим лицем, запосленим који ради непуно радно време – до пуног радног времена и корисником старосне пензије (члан 197);

– да може за обављање привремених и повремених послова да закључи уговор са лицем које је члан омладинске или студентске задруге и које није старије од 30 година (члан 198).

Из изнетог произлази да се, сагласно члану 7. став 1. тачка 12) Закона, на ангажовање чланова омладинских и студентских задруга ради обављања привремених и повремених послова не примењују одредбе овог закона.

б) Законом је прописано да:

– је јавна набавка мале вредности, у смислу овог закона, набавка истоврсних добара, услуга или радова чија је процењена вредност, на годишњем нивоу, нижа од вредности одређене у закону којим се уређује годишњи буџет Републике Србије (члан 26. став 1),

– наручилац може да покрене поступак јавне набавке ако је набавка предвиђена у годишњем плану набавки и ако су за ту набавку предвиђена средства у буџету Републике Србије, територијалне аутономије, локалне самоуправе или у финансијском плану наручиоца (члан 27. став 1).

Набавком мале вредности, у смислу члана 33. став 2. Закона о буџету Републике Србије за 2012. годину („Сл. гласник РС“, бр. 101/11 и 93/12), сматра се набавка чија је процењена вредност од 331.000 динара до 3.311.000 динара.

Према томе, наручилац може да покрене поступак јавне набавке уколико је та набавка предвиђена у годишњем плану набавки и ако су за ту набавку предвиђена средства у буџету Републике Србије, територијалне аутономије, локалне самоуправе или у финансијском плану наручиоца.

С тим у вези, Министарство финансија и привреде напомиње да у допису нису наведене чињенице на основу којих би ово министарство могло да заузме правилан став о томе да ли је правно могуће спровести још један поступак јавне набавке мале вредности или не. Тако, није достављен податак о процењеној вредности „првобитне јавне набавке“; нејасно је да ли је набавка „за предмете (артикле) који нису обухваћени првобитном јавном набавком“ планирана да се спроведе у току буџетске године, односно да ли се ради о набавци која по својој природи није могла да буде планирана на почетку буџетске године када се план набавки доноси и др. Осим тога, како се средства за репрезентацију могу користити не само за набавке добара која се сматрају пригодним поклонима за сврхе унапређења пословне сарадње, него и за коришћење (угоститељских) услуга у тачно одређеним

објектима, као и за израду позивница, честитки, промотивних и других сличних материјала, не може се са сигурношћу утврдити да ли је предмет „још једног“ поступка јавне набавке мале вредности набавка истоврсних добара или не.

в) Чланом 6. Закона предвиђено је поред осталог:

– да су предмет уговора о јавној набавци услуга услуге наведене у анексима IA и IB који су одштампани уз овај закон и чине његов саставни део (став 1),

– да се на набавку услуга наведених у Анексу IA примењују све одредбе овог закона (став 2). Анексом IA, тачком 16. обухваћене су услуге уклањања отпадака, санитарне услуге и сродне услуге.

Према Уредби о класификацији делатности („Сл. гласник РС“, бр. 54/10, у даљем тексту: Уредба), Сектор N Административне и помоћне услужне делатности, област 81 Услуге одржавања објеката и околине, група 81.10 Услуге одржавања објеката обухватају комбинацију услуга одржавања објеката, које подразумевају чишћење, одржавање, избацивање отпадака, чување и заштиту, разношење поште, прање рубља и сличне услуге унутар објекта.

Имајући у виду да је услуга уклањања отпадака обухваћена анексом IA, односно да се на набавку услуга наведених у Анексу IA примењују све одредбе Закона, ГО Нови Београд је у обавези да набавку услуга уклањања отпадака изврши у складу са одговарајућом одредбом овог закона.

Наиме, избор одговарајућег поступка је на наручиоцу, у зависности од укупне процењене вредности јавне набавке, односно испуњености прописаних услова за примену неког од поступака прописаних Законом.

г) Законом о управљању отпадом уређују се питања од значаја за управљање отпадом, односно сваком материјом или предметом који је садржан у листи категорија отпада (Q листа)

који власник одбацује, намерава или мора да одбаци, у складу са законом.

У Уредби, Сектор Е Снабдевање водом, управљање отпадним водама, контролисање процеса уклањања отпада и сличне активности сврстане су активности у вези са процесом уклањања разних форми отпада (укључујући сакупљање и обраду), попут чврстог или течног индустријског отпада или отпада из домаћинства, као и активности контроле контаминираних депонија. Област 38 Сакупљање, третман одлагање отпада; поновно искоришћавање отпадних материја, грана 38.1 Скупљање отпада обухвата скупљање кућног (комуналног) и комерцијалног отпада у контејнере. То укључује посебно сакупљање отпада који није опасан од опасног отпада, на пр. кућни отпад, коришћене батерије, коришћено јестиво уље и масноће, коришћено моторно уље, као и грађевински отпад.

Из изнетог произлази да се поред разлике у називу (отпадак и отпад), очигледно ради о делатностима које су разврстане у различите секторе, области, гране и групе предвиђене у Класификацији делатности, према критеријумима утврђеним Уредбом.

Међутим, Министарство финансија и привреде подсећа да послови државне управе који се односе на управљање отпадом, сагласно члану 14. Закона о министарствима („Сл. гласник РС“, бр. 72/12), спадају у делокруг министарства енергетике, развоја и заштите животне средине, а нису у надлежности овог министарства.

3. Примена одредбе члана 9. Закона о јавним набавкама у погледу тога да ли, када пројектна документација није саставни део конкурсне документације, има сметњи да правна лица која су учествовала у изради пројектне документације (идејног, главног пројекта и техничкој контроли) учествују као понуђачи у предметној јавној набавци и да, уколико њихова понуда буде

оцењена као најповољнија, буде са њима закључен уговор о реализацији услуге стручног надзора?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-00286/2012-27 од 21.11.2012. год)

1. Законом о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 116/08, у даљем тексту: Закон) прописано је да:

– субјекти који су припремали конкурсну документацију или поједине њене делове не могу наступати као понуђачи или као подизвођачи нити могу сарађивати са понуђачима приликом припремања понуде (члан 9. став 2);

– конкурсна документација, између осталог, садржи и техничку документацију и планове (члан 30. став 3. тачка 7);

– су техничке спецификације обавезан део конкурсне документације (члан 38. став 1);

– техничке спецификације и пројектна документација, у смислу овог закона, представљају техничке захтеве који су обавезни саставни део конкурсне документације у којима су предвиђене карактеристике радова, материјала, производа, добара или услуга. Оне морају омогућити да се радови, материјали, производи, добра или услуге који се набављају опишу на начин који је објективан и који одговара потребама наручиоца (члан 41. став 1).

Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 72/09, 81/09, 64/10 и 24/11) прописано је да:

– се техничка документација за грађење и реконструкцију објекта израђује као генерални пројекат, идејни пројекат, главни пројекат, извођачки пројекат и пројекат изведеног објекта (члан 116),

– генерални пројекат садржи нарочито податке о: макролокацији објекта; општој диспозицији објекта; техничко-технолошкој концепцији објекта; начину обезбеђења инфраструктуре; могућим варијантама просторних и техничких решења са становишта уклапања у простор; природним условима;

процени утицаја на животну средину; инжењерскогеолошким-геотехничким карактеристикама терена са аспекта утврђивања генералне концепције и оправданости изградње објекта; истражним радовима за израду идејног пројекта; заштити природних и непокретних културних добара; функционалности и рационалности решења (члан 117),

– идејни пројекат садржи пројектни задатак потписан од стране инвеститора; постојеће стање са висинским котама грађевинске парцеле, положајем суседних катастарских парцела и зграда и називима околних улица; ситуационо решење са приказом регулационих и грађевинских линија; нивелационо решење са приказом спољних димензија постојећих и планираних објеката; технички извештај, односно податке о микролокацији и функционалним, конструктивним и обликовним карактеристикама објеката, опис планиране инфраструктуре и њеног прикључења на спољну мрежу, процену инвестиционих улагања, као и друге елементе у зависности од врсте објекта; потпис и оверу одговорног пројектанта; сагласност инвеститора на идејни пројекат (члан 118. став 1),

– главни пројекат садржи нарочито: ситуационо решење; детаљне инжењерскогеолошке-геотехничке услове изградње објекта; геодетске подлоге; податке о функционалним, конструктивним и обликовним карактеристикама објекта; разраду техничко-технолошких карактеристика објекта са опремом и инсталацијама; прорачун грађевинских конструкција, стабилности и сигурности објекта; решење темељења објекта; податке потребних геодетских радова у току изградње; техничко решење инфраструктуре са начином прикључења и уређења слободних површина; услове заштите објекта и суседних објеката; техничко-технолошка и организациона решења за изградњу објекта; разраду мера за спречавање или смањење негативних утицаја на животну средину кроз одговарајући технолошки процес; трошкове изградње и одржавања објекта; друге пројекте, елаборате и податке зависно од намене објекта (члан 119. став 2).

Из наведеног произлази да као понуђач или као подизвођач у поступку јавне набавке не може учествовати субјект који је припремао конкурсну документацију или поједине њене делове (укључујући и техничку документацију као њен део) за потребе конкретног поступка јавне набавке.

2. У вези са питањем које се односи на могућност да са правним лицима која су учествовала у изради пројектне документације (идејног, главног пројекта и техничкој контроли) „буде закључен уговор о реализацији услуге стручног надзора“, Министарство финансија и привреде указује на следеће:

Начело обезбеђивања конкуренције међу понуђачима уређено је чланом 9. Закона. Суштина овог начела односи се, између осталог, на то да наручилац не може да ограничи конкуренцију међу понуђачима, а посебно не може онемогућавати било којег понуђача да учествује у поступку јавне набавке неоправданом употребом преговарачког поступка, нити коришћењем дискриминаторских услова и критеријума (став 1).

Како се, у конкретном случају, ради о јавној набавци услуге стручног надзора над извођењем радова, обавеза наручиоца била би, између осталог, да лицу које врши стручни надзор над извођењем радова достави техничку документацију за радове над којима се врши надзор.

Ако би лице које је извршило техничку контролу главног пројекта контролисало да ли се грађење врши према техничкој документацији по којој је издата грађевинска дозвола за конкретни грађевински пројекат (стручни надзор над извођењем радова), значило би да наведено лице контролише да ли се грађење врши у складу са главним пројектом у чијој је изради учествовало, због чега би био у предности у односу на остале понуђаче.

Осим тога, реално је претпоставити да наведено лице може доћи у ситуацију да буде необјективно (пристрасно) приликом вршења стручног надзора, што је у супротности са његовим

обавезама које произлазе из начина на који тај надзор треба да се врши, односно што би могло да буде од утицаја на његово понашање у извршавању обавеза из уговора чији је предмет пружање услуге стручног надзора над извођењем радова.

Такође, ако то лице унапред зна да не може да се појави у својству понуђача у поступку јавне набавке услуге стручног надзора над извођењем радова, имаће професионалнији приступ у извршавању обавеза везаних за техничку контролу главног пројекта, што би могло да буде од утицаја на квалитет понуде у поступку јавне набавке радова.

Имајући у виду да конкуренција међу понуђачима доприноси, између осталог, заштити понуђача од нелојалне конкуренције, односно подношењу квалитетније понуде, мишљење Министарства финансија и привреде је да лице које је вршило техничку контролу главног пројекта не би могло да се појави као понуђач у поступку јавне набавке услуге стручног надзора над извођењем радова.

4. Да ли Основни суд у Јагодини треба да обави поступак јавне набавке за прибављање апарата за припремање топлих напитака у случају ако би апарати били смештени у посебној просторији и користили би их само запослени, а не и странке?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-00189/2012-27 од 20.11.2012. год)

1. Према члану 4. став 1. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 116/08, у даљем тексту: Закон) предмет уговора о јавној набавци добара може бити:

- 1) куповина добара;
- 2) закуп добара;
- 3) лизинг добара (са правом куповине или без тога права).

С обзиром на то да су добра, сагласно члану 2. тачка 21) Закона, дефинисана као покретне ствари, производи и опрема,

електрична енергија, сировине и репродукциони материјал у чврстом, течном и гасовитом облику, произлази да се на набавку апарата за припремање топлих напитака примењује Закон.

2. Када се ради о могућности која је изнета у допису према којој би „привредни субјекти који се баве изнајмљивањем ових апарата практично апарате дали на бесплатно коришћење уз обавезу сервисирања“, с тим да би користили пословне просторије суда, Министарство финансија и привреде указује да је уговор о јавној набавци теретни уговор закључен у писаној форми између наручиоца и понуђача у складу са спроведеним поступком јавне набавке, који за предмет има набавку добара, пружање услуга или извођење радова (члан 2. тачка 2. Закона).

Како уговор о јавној набавци, као теретни уговор, подразумева да наручилац троши јавна средства (средства под контролом и на располагању Републике Србије, локалних власти и организација обавезног социјалног осигурања, односно сва средства која прикупљају, примају, чувају, опредељују и троше наручиоци) ради прибављања добара и услуга или уступања извођења радова, то произилази да цена спада у битне елементе овог уговора.

Поред тога, из одредби Закона произлази да се вредност добара, услуга или радова у понуди исказује у динарима, односно у једној страниј валути ако наручилац то дозволи понуђачу, тако да је искључена могућност размене као начина плаћања јавне набавке.

5. Поступак јавне набавке вишкова и неподвижених радова у складу са чланом 24. став 1. тачка 7) Закона о јавним набавкама

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-00380/12-27 од 19.11.2012. год)

У захтеву за давање мишљења наведено је, између осталог, да:

– је „након спроведеног поступка јавне набавке закључен Уговор о извођењу радова број 2010-118224/56 од 23.11.2010. године са Групом 'Интер-Коп' д.о.о. Шабац–Мишар и 'Термоинжењеринг' д.о.о. Београд, на цену од 1.576.911.124,28 динара без ПДВ- а“;

– се „током извођења радова појавила потреба за извођењем додатних радова“, односно да су „у циљу уговарања додатних радова, након спроведених поступака јавне набавке додатних радова, у складу са чланом 24. став 1. тачка 7) Закона о јавним набавкама, закључени анекси основног Уговора“;

– се „указала потреба за уговарањем новонасталих вишкова и неподвижених радова“, односно да је „у циљу уговарања наведених радова, у складу са чланом 24. став 1. тачка 7) Закона о јавним набавкама, спроведен поступак јавне набавке додатних радова“ и да је „наведени поступак јавне набавке обустављен“.

С обзиром на изнето, Министарству финансија и привреде је достављен захтев за давањем мишљења „да ли постоји могућност да се поступак јавне набавке вишкова и неподвижених радова, у складу са чланом 24. став 1. тачка 7) Закона о јавним набавкама, спроведе само са чланом Групе 'Термоинжењеринг' д.о.о. из Београда, односно да ли је могуће закључити анекс за предметне радове без спровођења поступка јавне набавке“.

1. Чланом 50. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 116/08, у даљем тексту: Закон) прописано је да:

– понуду може поднети група понуђача (став 1);

– сваки понуђач из групе понуђача мора да испуни услове из члана 44. став 2. тач. 1) до 5) овог закона, што доказује достављањем доказа из члана 45. овог закона, а остале услове из члана 44. овог закона испуњавају заједно (став 7).

Из предметног дописа произлази да је члан Групе „Интер-Коп“ д.о.о. Шабац–Мишар „доставио пореске потврде старије од шест месеци“ и да је члан Групе „Термоинжењеринг“ д.о.о.

Београд „истакао спремност да сам заврши преостале радове и закључи анекс за додатне радове, а истовремено се и други члан Групе „Интер-Коп“ д.о.о. са наведеним сагласио“.

С обзиром да неиспуњење једног или више обавезних услова за учешће у поступку јавне набавке од стране било ког понуђача из групе понуђача има за последицу оцену такве понуде као неисправне, мишљење Министарства финансија и привреде је да иступање једног понуђача из групе понуђача значи промену у односу на правно лице са којим је закључен првобитни уговор о извођењу радова, због чега „Термоинжењеринг“ д.о.о. из Београда, као преостали понуђач из групе понуђача, не би могао самостално, односно као самостални понуђач да учествује у поступку јавне набавке.

2. Чланом 24. став 1. тачка 7) Закона прописано је да наручилац може спроводити преговарачки поступак без објављивања јавног позива у случају додатних услуга или радова који нису били укључени у првобитни пројекат или у прву јавну набавку, а који су због непредвидљивих околности постали неопходни за извршење уговора о јавној набавци, под условом да се уговор закључи са првобитним пружаоцем услуга, односно извођачем радова и да укупна вредност свих додатних услуга или радова није већа од 25% од укупне вредности првобитно закљученог уговора, као и да:

(а) се такве додатне услуге или радови не могу раздвојити, у техничком или економском погледу, од прве јавне набавке, а да се при томе не проузрокују несразмерно велике техничке тешкоће или несразмерно велики трошкови за наручиоца или

(б) су такве услуге или радови, које би наручилац могао набавити одвојено од извршења првобитног уговора, неопходне за даље фазе пружања услуга односно извршење радова.

С обзиром да се набавка додатних радова спроводи у преговарачком поступку без објављивања јавног позива ако су кумулативно (истовремено) испуњени услови прописани чланом 24. став 1. тачка 7) Закона у које спада и услов да се уговор закључи

са првобитним извођачем радова, произлази да није могуће спровести нови поступак јавне набавке радова који не спадају у додатне радове.

Како у конкретном случају не постоје услови за спровођење новог поступка јер нису у питању додатни радови, то могућност закључења анекса уговора за вишкове и непредвиђене радове треба разматрати у контексту одговарајућих одређби Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89 и „Сл. лист СРЈ“, бр. 31/93, 22/99, 23/99, 35/99 и 44/99) и Посебних узанси о грађењу („Сл. лист СФРЈ“, бр. 18/77).

6. Министарству финансија и привреде је, ради давања мишљења, достављен Предлог одлуке о обустави преговарачког поступка без објављивања јавног позива за јавну набавку: услуга менаџментског консалтинга – избор консултанга, који ће пружати стручну помоћ у припреми и спровођењу поступка избора стратешког партнера за експлоатацију, припрему, прераду и производњу нафте и нафтних деривата из уљних шкриљаца Алексиначког басена

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 404-02-00059/2012-27 од 15.11.2012. год)

Чланом 79. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 116/08, у даљем тексту: Закон) прописано је да:

– је наручилац дужан да обустави поступак јавне набавке уколико нису испуњени услови за избор најповољније понуде из члана 78. овог закона или за састављање листе кандидата из члана 22. став 6. овог закона (став 1);

– наручилац може да обустави поступак јавне набавке из објективних и доказивих разлога, који се нису могли предвидети у време покретања поступка и који онемогућавају да се започети поступак оконча, односно услед којих је престала потреба наручиоца за предметном набавком због чега се неће понављати у току исте буџетске године (став 2);

– је наручилац дужан да своју одлуку о обустави поступка јавне набавке писмено образложи, посебно наводећи разлоге

обуставе поступка и да је достави понуђачима у року од три дана од дана доношења одлуке (став 3);

– је наручилац дужан да обавештење о обустави поступка јавне набавке достави ради објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“ и на Порталу јавних набавки, на начин прописан чланом 69. овог закона, у року од три дана од дана доношења одлуке о обустави поступка јавне набавке (став 4).

У образложењу Предлога одлуке о обустави преговарачког поступка без објављивања јавног позива за јавну набавку: услуга менаџментског консалтинга – избор консултанта, који ће пружати стручну помоћ у припреми и спровођењу поступка избора стратешког партнера за експлоатацију, припрему, прераду и производњу нафте и нафтних деривата из уљних шкриљаца Алексиначког басена, ЈНБ 5/12, наведено је, између осталог, да је Влада Републике Србије Решењем о употреби средстава текуће буџетске резерве 05 број 401-6617/2012 од 4. октобра 2012. године, Министарству природних ресурса, рударства и просторног планирања, као правном следебенику Министарства животне средине, рударства и просторног планирања које је и започело предметни поступак, умањила средства опредељена за ову намену, тако да нема довољно средстава да се започети поступак оконча.

С обзиром да недостатак средстава за предметну јавну набавку представља, у конкретном случају, објективни и доказиви разлог који се није могао предвидети у време покретања поступка и који онемогућава да се започети поступак оконча, Министарство финансија и привреде је мишљења да су се стекли услови да наручилац донесе одлуку о обустави поступка јавне набавке, сходно члану 79. став 2. Закона.

7. Како ће се вршити исплата понуђачима који су закључили уговоре по систему јавних набавки са Министарством животне средине, рударства и просторног планирања, када ће се вршити исплата привремених ситуација за пројекте из Програма

подстицања грађевинске индустрије у РС и за пројекте из Фонда за заштиту животне средине?

Ко преузима надлежности из Програма и Фонда и коме се понуђачи могу обратити како би наплатили доспела потраживања?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 401-00-00790/2012-27 од 15.11.2012. год)

1. Законом о престанку важења Закона о Фонду за заштиту животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 93/12) прописано је:

– да престаје да важи Закон о Фонду за заштиту животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 72/09 и 101/11, члан 1);

– да запослене, средства, имовину, документацију и архиву Фонда за заштиту животне средине (у даљем тексту: Фонд) преузима Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине, са стањем на дан ступања на снагу овог закона (члан 2. став 1);

– да ће се о извршавању обавеза Фонда преузетих у складу са законом старати министарства у оквиру својих надлежности утврђених Законом о министарствима („Сл. гласник РС“, бр. 72/12, члан 2. став 4).

Чланом 14. став 2. Закона о министарствима („Сл. гласник РС“, бр. 72/12) прописано је да Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине обавља послове државне управе који се, између осталог, односе и на: основе заштите животне средине; систем заштите и унапређења животне средине; инспекцијски надзор у области заштите животне средине, заштиту природе; заштиту ваздуха; заштиту озонског омотача; климатске промене; прекогранично загађење ваздуха и воде; заштиту вода од загађивања ради спречавања погоршања квалитета површинских и подземних вода; утврђивање и спровођење заштите природних целина од значаја за Републику Србију, заштиту од буке и вибрација; заштиту од јонизујућег и нејонизујућег зрачења; управљање хемикалијама и биоцидним производима, као и друге послове одређене законом.

Из наведеног, по мишљењу Министарства финансија и привреде, произлази да је послове Фонда за заштиту животне средине у вези са спровођењем програма, пројеката и других активности у области очувања, одрживог коришћења, заштите и унапређивања животне средине, као и у области коришћења обновљивих извора енергије, преузело Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине.

2. Чланом 1. Закона о подстицању грађевинске индустрије Републике Србије у условима економске кризе („Сл. гласник РС“, бр. 45/10 и 99/11) прописано је, између осталог, да се овим законом уређују услови и начин реализације пројеката за изградњу, реконструкцију, односно адаптацију објеката високоградње и нискоградње.

Уредба о утврђивању Програма подршке грађевинској индустрији у 2012 години („Сл. гласник РС“, бр. 4/12) донета је на основу члана 17. став 2. Закона о Фонду за заштиту животне средине.

Чланом 9. Закона о министарствима прописано је да Министарство грађевинарства и урбанизма обавља послове државне управе који се, између осталог, односе и на: грађевинарство, грађевинско земљиште, урбанизам, утврђивање услова за изградњу објеката, као и друге послове одређене законом.

Из наведеног, по мишљењу Министарства финансија и привреде, произлази да је обавезе Фонда за заштиту животне средине из уговора закључених ради реализације пројеката предвиђених Програмом подршке грађевинској индустрији у 2012. години преузело Министарство грађевинарства и урбанизма.

8. Да ли се на избор финансијских институција које ће вршити услуге продаје, као и све друге финансијске услуге у вези са хартијама од вредности на иностраном финансијском тржишту у

циљу повезивања емитента и купаца („операције на финансијском тржишту које изабране финансијске институције врше за рачун Републике Србије, затим брокерске услуге у вези са хартијама од вредности са циљем повезивања Републике Србије и купаца наших хартија од вредности, услуге инвестиционог консалтинга, као и обрада, клиринг и салдирање трансакција са хартијама од вредности“) примењују одредбе Закона о јавним набавкама?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-00324/2012-27 од 14.11.2012. год)

Чланом 7. тачка 11) Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 116/08, у даљем тексту: Закон) прописано је да се одредбе овог закона не примењују на набавке финансијских услуга у вези са емитовањем, продајом, куповином или преносом хартија од вредности или других финансијских инструмената.

Према члану 2. тачка 7) Закона о јавном дугу („Сл. гласник РС“, бр. 61//05, 107/09 и 78/11), финансијским институцијама, у смислу овог закона, сматрају се банке, друштва за осигурање, брокерско-дилерска друштва, пензиони фондови, инвестициони фондови и штедионице.

Чланом 2. Закона о тржишту капитала („Сл. гласник РС“, бр. 31/11) прописано је да:

– у финансијске инструменте спадају и преносиве хартије од вредности (тачка 1 подтачка 1);

– је брокерско-дилерско друштво инвестиционо друштво у чије редовне активности или пословање спада пружање једне или више инвестиционих услуга трећим лицима, односно професионално обављање једне или више инвестиционих активности (тачка 5);

– су инвестиционе услуге и активности које се односе на све финансијске инструменте (тачка 8), укључујући пријем и пренос налога који се односе на продају и куповину финансијских инструмената (подтачка 1) и извршење налога за рачун клијента (подтачка 2).

Према Уредби о класификацији делатности („Сл. гласник РС“, бр. 54/10), Сектор К Финансијске делатности и делатности осигурања, област 66 Помоћне делатности у пружању финансијских услуга и осигурању, обухвата:

– брокерске послове с хартијама од вредности и берзанском робом (група 66.12) који обухватају, између осталог, и операције на финансијском тржишту за рачун других лица (на пример, услуге продајних агената за акције и јединице инвестиционих фондова) и брокерске услуге у вези с хартијама од вредности са циљем повезивања продаваца и купаца одређеног финансијског инструмента и сродне активности;

– остале помоћне делатности у пружању финансијских услуга, осим осигурања и пензијских фондова (Група 66.19) које обухватају, између осталог, и услуге инвестиционог консалтинга и друге помоћне услуге у вези са инвестиционим банкарством, као и обраду, клиринг и салдирање трансакција са хартијама од вредности (клириншке куће за хартије од вредности).

С обзиром да се у конкретном случају ради о услугама које су укључене у пружање финансијских услуга или су блиско повезане са овим услугама, мишљење Министарства финансија и привреде је да се на избор финансијских институција које ће вршити услуге продаје, као и све друге финансијске услуге у вези са хартијама од вредности на иностраном финансијском тржишту у циљу повезивања емитента и купаца, не примењују одредбе Закона.

9. Да ли Привредно друштво за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен „Колубара“ д.о.о. Лазаревац може без примене Закона о јавним набавкама, а у вези са применом Споразума о пословно техничкој сарадњи бр. 2572 од 13. јуна 1991. године и бр. 383 од 17. јуна 1991. године, ангажовати механизацију са потребним руковооцима од Привредног друштва „Колубара МБ“ д.о.о. Мали Борак по основу уговора о закупу, под истим

условима и по истим ценама које уговара са другим понуђачима („Колубара Грађевинар“) у спроведеним поступцима јавних набавки?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-259/2012-27 од 6.11.2012. год)

1. Споразум о пословно техничкој сарадњи бр. 2572 од 13. јуна 1991. године и бр. 383 од 17. јуна 1991. године (у даљем тексту: Споразум), који је достављен уз захтев за давање мишљења, закључен је између Јавног предузећа „Електропривреда“ Београд, дела предузећа „Колубара–Површински копови“ Барошевац и Транспортно-пољопривредног предузећа „Колубара“ Мали Борак. Како су неке од уговорних страна, у међувремену, промениле правни положај, односно облик организовања (нпр. над Транспортно-пољопривредним предузећем „Колубара“ са п.о. покренут је стечај), односно да се ради о акту који није усклађен са прописима који су на снази, мишљење Министарства финансија и привреде је да наведени споразум не може представљати основ за непримењивање Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 116/08, у даљем тексту: Закон).

Осим тога, Министарство финансија и привреде подсећа да је дописом број: 011-00-01071/2009-27 од 11. августа 2009. године ово министарство дало мишљење „о даљој примени закључених уговора о продаји производа и услуга“ са зависним предузећима које је основало Јавно предузеће Рударски басен „Колубара“ Лазаревац, односно Привредно друштво за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен „Колубара“ д.о.о. и „Одлука Владе којима је трајање ових уговора продужено све док Привредна друштва послују средствима у државној својини у односу на нови Закон о јавним набавкама“.

2. Међутим, Министарство финансија и привреде напомиње да је Законом, између осталог, прописано да:

– је јавна набавка прибављање добара и услуга или уступање извођења радова од стране државног органа, организације, установе или других правних лица који се, у смислу овог закона, сматрају наручиоцима, на начин и под условима прописаним овим законом (члан 2. тачка 2);

– је наручилац јавне набавке:

1) државни орган, организација, установа и други директни или индиректни корисник буџетских средстава у смислу закона којим се уређује буџетски систем и буџет, као и организација за обавезно социјално осигурање;

2) јавно предузеће;

3) правно лице које обавља и делатност од општег интереса, уколико је испуњен неки од следећих услова:

(1) да више од половине чланова органа управљања тог правног лица чине представници наручиоца;

(2) да више од половине гласова у органу тог правног лица имају представници наручиоца;

(3) да наручилац врши надзор над радом тог правног лица;

(4) да наручилац поседује више од 50% акција, односно удела у том правном лицу;

(5) да се више од 50% финансира из средстава наручиоца.

4) правно лице основано од наручиоца, а које обавља и делатност од општег интереса и које испуњава најмање један од услова из тачке 3) овог члана (члан 3);

– су наручиоци јавних набавки у областима водопривреде, енергетике, рударства, телекомуникација и саобраћаја наручиоци из члана 3. овог закона и лица из члана 84. овог закона, када набављају добра, услуге или радове неопходне за обављање делатности из члана 85. овог закона (члан 83).

Из изнетог произлази да су наручиоци који су обухваћени чл. 3. и 83. Закона дужни да примењују овај закон када прибављају добра и услуга или уступају извођење радова, осим у случају који је прописан чланом 87. Закона.

Наиме, према члану 87. став 1. тачка 8) Закона, одредбе овог закона не примењују се на набавке у областима водопривреде, енергетике, рударства, телекомуникација и саобраћаја у случајевима када наручилац као повезано лице у смислу закона којим се уређује порез на добит предузећа, односно закона којим се уређује порез на доходак грађана, врши набавку од лица са којим је повезан, под условом да је у претходне три године наручилац остварио најмање 80% просечног укупног прихода за лице са којим је повезан.

Набавкама у области рударства, сагласно члану 85. став 1. тачка 2) Закона, сматрају се набавке добара, услуга и радова неопходних за истраживање или вађење нафте и гаса, истраживање или ископавање угља и осталих минералних сировина и других чврстих горива.

Чланом 55. став 1. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС“, бр. 25/01, 80/02, 43/03, 84/04, 18/10 и 101/11) прописано је да матично правно лице и зависна правна лица, у смислу овог закона, чине групу повезаних правних лица ако међу њима постоји непосредна или посредна контрола над најмање 75% акција или удела.

Сагласно наведеном, одредбе Закона се не примењују на набавке у областима водопривреде, енергетике, рударства, телекомуникација и саобраћаја уколико су кумулативно испуњени следећи услови:

– да је матично правно лице, као наручилац, повезано лице у смислу закона којим се уређује порез на добит предузећа, односно закона којим се уређује порез на доходак грађана са лицем од којег врши набавку, тј. да између матичног правног лица и зависних правних лица постоји непосредна или посредна контрола над најмање 75% акција или удела и

– да је у претходне три године матично правно лице, као наручилац, остварио најмање 80% просечног укупног прихода за лице са којим је повезан и од којег врши набавку.

Из изнетог произлази да би под наведеним условима Привредно друштво за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен „Колубара“ д.о.о. Лазаревац могло без примене Закона да врши набавке у области рударства, односно набавке добара, услуга и радова неопходних за истраживање или вађење нафте и гаса, истраживање или ископавање угља и осталих минералних сировина и других чврстих горива од Привредног друштва „Колубара МБ“ д.о.о. Мали Борак.

10. Министарство финансија и привреде обавештено је да се Министарство просвете, науке и технолошког развоја обратило Републичкој дирекцији за имовину Републике Србије (у даљем тексту: Дирекција) актом у коме се наводи да је „планом набавки за 2012 годину у том Министарству предвиђена набавка рачунара и рачунарске опреме у укупној вредности од 4.986.846,00 динара, без обрачунаог ПДВ, с тим да појединачна вредност не прелази 331.000,00 динара, и молбом за мишљење да ли је у конкретном случају потребно да то Министарство иницира покретање поступка за доношење Закључка Владе достављањем података од значаја за припрему Предлога закључка, или Министарство може, на основу члана 27. став 2. Закона о јавним набавкама, да спроведе поступак јавне набавке“?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-163/2012-27 од 29.10.2012. год)

Предметним дописом упућена је молба за достављање мишљења да ли у конкретном случају „Министарство просвете, науке и технолошког развоја може самостално, у складу са чланом 27. став 2. Закона о јавним набавкама, да спроведе поступак јавне набавке“ или се „примењују одредбе члана 27. Закона о јавној својини, којим је прописано да о прибављању и располагању непокретностима у својини Републике Србије, за потребе државних органа и организација, као, између осталог, и о

прибављању опреме веће вредности за потребе поменутих органа и организација, одлучује Влада, ако нешто друго није предвиђено овим законом“.

Законом о јавној својини („Сл. гласник РС“, бр. 72/11) прописано је, између осталог, да:

– о прибављању и отуђењу превозних средстава и опреме веће вредности за потребе државних органа и организација одлучује Влада, а о осталим видовима прибављања и располагања покретним стварима одлучује функционер који руководи органом, ако нешто друго није предвиђено овим законом (члан 27. став 2),

– се прибављање покретних ствари у јавну својину врши на начин прописан Законом којим се уређују јавне набавке (члан 33. став 1),

– уговоре о прибављању и располагању стварима у својини Републике Србије из члана 27. ст. 2. и 4. овог закона, у случајевима када је акт о прибављању и располагању донела Влада, у име Републике Србије, закључује директор Дирекције или лице из Дирекције које он за то овласти, ако законом није друкчије одређено (члан 36. став 1).

Законом о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 116/08, у даљем тексту: Закон) прописано је да је јавна набавка мале вредности, у смислу овог закона, набавка истоврсних добара, услуга или радова чија је процењена вредност, на годишњем нивоу, нижа од вредности одређене у закону којим се уређује годишњи буџет Републике Србије (члан 26. став 1).

Набавком мале вредности, у смислу члана 33. став 2. Закона о буџету Републике Србије за 2012. годину („Сл. гласник РС“, бр. 101/11 и 93/12), сматра се набавка чија је процењена вредност од 331.000,00 динара до 3.311.000,00 динара.

Наручилац може да покрене поступак јавне набавке ако је набавка предвиђена у годишњем плану набавки и ако су за ту набавку предвиђена средства у буџету Републике Србије, територијалне аутономије, локалне самоуправе или у финансијском плану наручиоца (члан 27. став 1. Закона).

Чланом 1. Уредбе о одређивању опреме веће вредности и утврђивању случајева и услова под којима се покретне ствари из јавне својине могу отуђивати непосредном погодбом („Сл. гласник РС“, бр. 53/12) прописано је да се опремом веће вредности, у смислу члана 27. став 2. Закона о јавној својини, сматра опрема чија појединачна вредност прелази доњи гранични износ набавке мале вредности утврђен законом.

Из наведених одредби произлазило би да, у конкретном случају, о прибављању рачунара и рачунарске опреме (у даљем тексту: опрема) за потребе Министарства просвете, науке и технолошког развоја одлучује Влада. Наиме, мишљење Министарства финансија и привреде је да се ради о прибављању опреме веће вредности, иако појединачна вредност опреме не прелази износ од 331.000,00 динара за текућу 2012. годину. Ово из разлога што се набавља већа количина исте опреме, чија укупна процењена вредност на годишњем нивоу износи 4.986.846,00 динара, без обрачунаог ПДВ. Министарство просвете, науке и технолошког развоја које у свом годишњем плану набавки има предвиђену предметну набавку, тј. набавку опреме покренуло би поступак јавне набавке и донело одлуку о избору најповољније понуде, с тим да би уговор о прибављању опреме веће вредности у својини Републике Србије закључио директор Дирекције или лице из Дирекције које он за то овласти.

11. Да ли је јавно предузеће у обавези да примењује одредбе Закона о јавним набавкама у случају када троши средства која се налазе у судском депозиту, која претходно није прикупљало, примало, чувало и опредељивало?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-00201/2012-27 од 26.10.2012. год)

У допису се наводи да је Јавно предузеће „Градско стамбено“ из Београда водило већи број судских поступака против

извођача радова који нису квалитетно извели радове“ и да је ово јавно предузеће „покренуло извршне поступке у којима су донета решења о преносу средстава, са рачуна извођача у депозит суда, која ће бити пренета трећем лицу – новом извођачу, које ће јавно предузеће изабрати и одредити да отклони недостатке, на терет извођача“.

Чланом 2. став 1. тачка 3) Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 116/08, у даљем тексту: Закон) прописано је да је јавна набавка прибављање добара и услуга или уступање извођења радова од стране државног органа, организације, установе или других правних лица који се, у смислу овог закона, сматрају наручиоцима, на начин и под условима прописаним овим законом.

Јавно предузеће „Градско стамбено“ из Београда (у даљем тексту: јавно предузеће) је наручилац јавних набавки, у смислу члана 3. тачка 2) Закона.

Приликом давања мишљења о примени Закона на „средства која се налазе у судском депозиту“, а која јавно предузеће „претходно није прикупљало, примало, чувало и опредељивало“, требало би, по мишљењу Министарства финансија и привреде, имати у виду да карактер јавних средстава, сагласно члану 2. тачка 26) Закона, имају и средства која троше наручиоци.

Наиме, пренос средстава која су положена у судском депозиту, по налогу јавног предузећа које има статус наручиоца јавних набавки, у смислу члана 3. тачка 2) Закона, у корист „трећег лица – новог извођача“ има за последицу трошење средстава ради плаћања цене која се односи на предмет јавне набавке.

То значи да је јавно предузеће у обавези да примењује Закон, без обзира што су средства за конкретну набавку (набавка радова чији би предмет било отклањање недостатака насталих у гарантном року) обезбеђена из средстава која су положена у судски депозит.

Овом приликом би, такође, требало имати у виду да су чл. 7. и 87. Закона наведене набавке на које се Закон не примењује. У ове

набавке нису сврстане набавке према извору финансирања, односно нема значаја да ли се набавка спроводи из буџетских средстава или из средстава која су обезбеђена на други начин.

12. Примена одредбе члана 36. став 3. Закона о министарствима „у делу који се односи на реализацију започетих пројеката Националног инвестиционог плана, односно шта се сматра започетим пројектом: да ли само пројекти у којима је закључен уговор по спроведеном поступку јавне набавке или се под започетим пројектима подразумевају и сви пројекти у којима је покренут поступак јавне набавке, али исти нису окончани до дана ступања на снагу Закона о министарствима, као дана престанка рада Министарства економије и регионалног развоја“

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-00299/2012-27 од 25.10.2012. год)

Из достављеног дописа, по мишљењу Министарства финансија и привреде, произлази да питање може да се односи не само на започети поступак јавне набавке, ради спровођења Националног инвестиционог плана, него и на започети поступак по коме се бирају пројекти за Национални инвестициони план и поступак по коме се Национални инвестициони план спроводи.

Наиме, Уредбом о поступку по коме се бирају пројекти за Национални инвестициони план и поступку по коме се Национални инвестициони план спроводи („Сл. гласник РС“, бр. 29/08 и 49/09, у даљем тексту: Уредба) прописано је, између осталог:

– да предлог листе инвестиционих пројеката Националног инвестиционог плана и план средстава за њихову реализацију утврђује Влада, у оквиру предлога закона о буџету Републике

Србије за одговарајућу годину, на предлог министра надлежног за спровођење Националног инвестиционог плана (члан 2),

– пошто надлежни министар размотри и одобри нацрт листе пројеката, који је припремило надлежно министарство, упућује га Влади, ради усвајања (члан 13),

– да је наручилац јавне набавке, у смислу ове уредбе, корисник буџета у чијем је буџетском разделу пројекат (члан 17).

Чланом 28. ст. 1. и 3. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 116/08, у даљем тексту: Закон) прописано је да наручилац покреће поступак јавне набавке доношењем одлуке о покретању поступка у писаном облику која, поред елемената прописаних овим законом, садржи и друге елементе ако наручилац процени да су потребни за спровођење поступка јавне набавке.

Ако се питање несумњиво односило на започињање поступка јавне набавке ради спровођења Националног инвестиционог плана, у том случају Министарство финансија и привреде напомиње да сваки поступак јавне набавке прописан Законом представља једну правну целину која почиње доношењем одлуке о покретању поступка и завршава се доношењем одлуке о избору најповољније понуде, против које може да се изјави правни лек (захтев за заштиту права). С обзиром на изнето, мишљење Министарства финансија и привреде је да се започетим поступком јавне набавке, у смислу члана 28. ст. 1. и 3. Закона, сматра поступак за који је донета одлука о покретању поступка.

13. Да ли је Група Застава возила Крагујевац а.д. – у реструктурирању у обавези да спроведе поступак јавне набавке за изградњу гасне котларнице и пратећих инсталација за прикључење на гасоводну мрежу за потребе грејања главне зграде

Застава Завод за здравствену заштиту радника д.о.о. Крагујевац – у реструктурирању, ако се набавка финансира од средстава добијених из буџета?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 404-02-00042/2012-27 од 22.10.2012. год)

Чланом 5. став 2. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 116/08, у даљем тексту: Закон) прописано је да је предмет уговора о јавној набавци радова и извођење радова који се непосредно или посредно финансирају од стране наручиоца у износу који прелази 50% вредности јавне набавке, а који су повезани са градњом болница, верских објеката, спортских и рекреативних објеката и објеката за одмор, школских и универзитетских зграда и зграда које се користе за потребе државних органа, као и са нискоградњом у складу са Анексом II.

У Анексу II Грађевински радови, који је одштампан уз овај закон и чини његов саставни део, разред 50 Зграде и нискоградња, група 503 Инсталације при градњи, подгрупа 503.2, као радови повезани са нискоградњом, наведени су и радови на инсталацијама за снабдевање гасом и водом и инсталацијама санитарне опреме.

Из наведеног произлази да је субјект који нема статус наручиоца дужан да на набавку радова за изградњу гасне котларнице и пратећих инсталација за прикључење на гасоводну мрежу примени Закон, ако се та набавка финансира средствима наручиоца у износу који прелази 50% вредности набавке.

У наведеном случају, за правилну примену одредаба Закона одговоран је наручилац који финансира извођење радова који представљају предмет конкретне набавке (члан 5. став 3. Закона).

14. Да ли Казнено-поправни завод Пожаревац – Забела за набавку семенске пшенице треба да примени Закон о јавним набавкама

или та набавка може да се спроведе у складу са чланом 7. став 1. тачка 5. Закона о јавним набавкама, тј. набавке на које се закон не примењује и да набавку реализује посредством Продуктне берзе из Новог Сада која је референтна институција на тржишту пољопривредних производа, а пре свега житарица?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-319/2012-27 од 22.10.2012. год)

1. Чланом 7. став 1. тачка 5) Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 116/08, у даљем тексту: Закон) прописано је да се одредбе овог закона не примењују на набавке добара које наручилац набавља ради даље продаје, ради прераде и продаје, као и ради пружања услуга трећим лицима на тржишту, под условом да наручилац нема искључива или посебна права препродаје или изнајмљивања тих добара, односно пружања услуга за које ће та добра користити.

Према наведеној одредби наручилац није у обавези да примењује Закон када врши:

– набавку добара која су финални производ, а набавља их ради обављања своје тржишне делатности која може да се састоји у продаји (препродаја), изнајмљивању тих добара или пружању одређених услуга на тржишту,

– набавку репроматеријала (сировине, полупрерађевине, односно делови) које у оквиру своје делатности прерађује и тако израђује финални производ ради продаје или изнајмљивања тих добара.

Услов за изузимање од примене Закона, у складу са наведеном одредбом, је да наручиоцу нису додељена искључива или посебна права на обављање делатности, већ да он послује на тржишту под једнаким условима са осталим привредним субјектима. Искључива или посебна права на обављање одређене делатности привредном субјекту може да додели Република Србија, територијална аутономија или локална самоуправа на основу посебног закона, подзаконског акта или другог прописа.

Додељивањем искључивих или посебних права одређеном субјекту, односно субјектима поверава се обављање одређене делатности ограниченом броју лица на истом географском подручју.

2. Законом о извршењу кривичних санкција („Сл. гласник РС“, бр. 85/05, 72/09 и 31/11) прописано је, између осталог, да:

– Управа за извршење кривичних санкција (у даљем тексту: Управа) организује, спроводи и надзире извршење казне затвора, малолетничког затвора, казне рада у јавном интересу, условне осуде са заштитним надзором, мера безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи, обавезног лечења наркомана и обавезног лечења алкохоличара, као и васпитне мере упућивања у васпитно-поправни дом (у даљем тексту: кривичне санкције, члан 12. став 1);

– у Управи постоји, као врста завода, казнено-поправни завод за извршење казне затвора (члан 13. тачка 1);

– у заводима може постојати служба за обуку и упошљавање (члан 18. став 1. тачка 3);

– Служба за обуку и упошљавање обучава осуђене за рад, организује њихов рад и обавља друге послове одређене законом, сагласно програму поступања према осуђеном (члан 22. став 1);

– производи и услуге из рада службе за обуку и упошљавање могу се користити за функционисање Управе, сопствене потребе завода и за потребе других завода (члан 22. став 5);

– завод може да продаје на тржишту производе и услуге настале у току обуке и рада осуђених (члан 22. став 6).

3. Из наведених законских одредби произлази да је Казнено-поправни завод Пожаревац–Забела, као врста завода у Управи, дужан да набавку семенске пшенице као „сировине која се користи за добијање као финалног производа меркантилне пшенице“ врши у складу са Законом, јер се ради о набавци добара

која је у функцији обезбеђивања услова за обављање делатности за коју је завод основан.

Наиме, Казнено-поправни завод Пожаревац – Забела организује, спроводи и надзире извршење казне затвора чија је сврха да, сагласно члану 31. Закона о извршењу кривичних санкција, осуђени током извршења казне, применом одговарајућих програма поступања, усвоји друштвено прихватљиве вредности у циљу лакшег укључивања у услове живота после извршења казне како убудуће не би чинио кривична дела. Према томе, Казнено-поправни завод Пожаревац – Забела није основан ради обављања делатности промета робе и услуга, односно делатности трговине и пружања услуга трећим лицима.

15. Да ли је у поступку јавне набавке као доказ о испуњености услова за учешће у поступку могуће доставити оснивачки акт у било којој од две форме предвиђене Законом о привредним друштвима (или оснивачки акт са изменама или пречишћени текст оснивачког акта) или се оснивачки акт доставља у једној од две прописане форме и у којој?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-190/2012-27 од 12.10.2012. год)

Право на учешће у поступку јавне набавке, сагласно члану 44. став 2. тачка 2) Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 116/08, у даљем тексту: Закон), има понуђач ако је основан и за обављање делатности која је предмет јавне набавке.

Према члану 45. став 1. тачка 2) Закона, испуњеност обавезног услова који се односи на обављање делатности која је предмет јавне набавке понуђач доказује достављањем оснивачког акта уз понуду.

У члану 11. Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС“, бр. 36/11 и 99/11) прописано је да:

– је оснивачки акт конститутивни акт друштва који има форму одлуке о оснивању ако друштво оснива једно лице или уговора о оснивању ако друштво оснива више лица (став 1),

– се у ортачком друштву, командитном друштву и друштву с ограниченом одговорношћу оснивачким актом уређује управљање друштвом и друга питања у складу са овим законом за сваку поједину правну форму друштва (став 3),

– акционарско друштво поред оснивачког акта има и статут којим се уређује управљање друштвом и друга питања у складу са овим законом, ако посебним законом није другачије прописано (став 4),

– се оснивачки акт и статут сачињавају у писаној форми и региструју у складу са законом о регистрацији (став 6).

У члану 12. Закона о привредним друштвима прописано је да:

– се измена оснивачког акта ортачког друштва, командитног друштва и друштва с ограниченом одговорношћу мења одлуком ортака, командитора и комплементара, односно скупштине (став 1),

– се оснивачки акт акционарског друштва не мења (став 3),

– се статут акционарског друштва мења одлуком скупштине, односно другог органа одређеног овим законом, у складу са одредбама овог закона (став 4),

– је законски заступник друштва у обавези да након сваке измене оснивачког акта, односно статута сачини и потпише пречишћени текст тих докумената (став 5).

С обзиром на изнето, мишљење Министарства финансија и привреде је да је у поступку јавних набавки могуће доставити оснивачки акт и његове измене (имајући у виду обавезу регистрације сваке измене) или пречишћени текст оснивачког акта. Достављање једне или друге форме оснивачког акта може евентуално зависити од тога како је одређено у конкурсној документацији.

Ф И Н А Н С И Р А Њ Е Л О К А Л Н Е С А М О У П Р А В Е

1. Примена члана 15в Закона о финансирању локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр. 62/06, 47/11 и 93/12) којим су утврђени највиши износи локалне комуналне таксе за држање моторних, друмских и прикључних возила, осим пољопривредних возила и машина, која се плаћа приликом регистрације возила, као и усклађивање са чланом 7. Закона о безбедности саобраћаја на путевима

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 401-00-01267/2012-03 од 30.11.2012. год)

Град Београд је, због потребе усклађивања врста возила наведених у члану 15в Закона о финансирању локалне самоуправе са чланом 7. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, доставио и радну верзију Тарифног броја којим се утврђује висина локалне комуналне таксе за држање моторних, друмских и прикључних возила, осим пољопривредних возила и машина (у даљем тексту: Тарифни број), ради давања мишљења да ли је наведени тарифни број усаглашен са Законом о финансирању локалне самоуправе и Законом о безбедности саобраћаја на путевима.

У вези са наведеним, из оквира своје надлежности Министарства финансија и привреде даје следеће мишљење:

1. У тачки 1. Тарифног броја, предвиђено је плаћање комуналне таксе за врсту возила: L – Мопеди, мотоцикли,

трицикли и четвороцикли, која је прописана чланом 7. Закона о безбедности саобраћаја на путевима и чланом 6. Правилника о подели моторних и прикључних возила и техничким условима за возила у саобраћају на путевима. С обзиром да су у члану 15в тачка 4) Закона о финансирању локалне самоуправе прописани највиши износи комуналне таксе за мотоцикл, који је Законом о основама безбедности саобраћаја на путевима био дефинисан као моторно возило са два точка, са бочном приколицом или без ње, као и моторно возило на три точка – ако његова маса није већа од 400kg, мишљење Министарства финансија и привреде је да се Тарифним бројем може прописати комунална такса за мопед, мотоцикл и трицикл;

2. У тачки 4. Тарифног броја, предвиђено је плаћање комуналне таксе за врсту возила О – Прикључна возила, с тим да је у подтачки 4.1. прописана комунална такса у висини од 400 динара за прикључна возила до 1t носивости, што одговара члану 15в тачка б) алинеја прва Закона о финансирању локалне самоуправе, којом је прописана комунална такса за прикључна возила 1t носивости до 400 динара;

3. У тачки 5. Тарифног броја, предвиђено је плаћање комуналне таксе за врсту возила: К – Остала возила (К_{5а} – Вучно возило туристичког воза и К_{5б} – Прикључно возило туристичког воза). С обзиром да је у члану 7. тачка 4б) Закона о безбедности саобраћаја на путевима туристички воз дефинисан као скуп возила који чине вучно возило и прикључна возила, намењен за превоз путника у парковима, хотелско-туристичким и сличним насељима, на површини на којој се не обавља саобраћај и путу на коме се саобраћај обавља у туристичке сврхе, а да се комунална такса, према члану 15. Закона о финансирању локалне самоуправе, може увести за држање моторних друмских возила, односно за држање возила на моторни погон које је намењено за превоз лица и ствари

на путевима, мишљење Министарства финансија и привреде је да се Тарифним бројем не би могла прописати комунална такса за туристички воз.

У вези питања да ли је трамвај као шинско возило за превоз путника предмет плаћања комуналне таксе, Министарство финансија и привреде указује да шинска возила нису наведена у члану 15в Закона о финансирању локалне самоуправе, с обзиром да је у члану 7. тачка 33. Закона о безбедности саобраћаја на путевима моторно возило дефинисано као возило које се покреће снагом сопственог мотора, које је по конструкцији, уређајима, склоповима и опреми намењено и оспособљено за превоз лица, односно ствари, за обављање радова, односно за вучу прикључног возила, осим шинских возила, тако да се у Тарифном броју, према мишљењу Министарства финансија и привреде, за шинско возило не би могла прописати комунална такса.

2. Да ли градоначелник, као наредбодавац буџета и извршни орган града надлежан, по закону, за доношење решења из текуће и сталне буџетске резерве, може да овласти лице које није његов заменик, као нпр. начелника одељења, начелника градске управе или председника скупштине, да уместо њега потписује налоге за плаћање и доноси решења или одлуке за чије је доношење овлашћен законом?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 401-00-00987/2012-03 од 13.11.2012. год)

1. Чланом 44. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, бр. 129/07) јасно су дефинисане надлежности председника општине (градоначелника) као извршног органа (представља и

заступа општину, предлаже начин решавања питања о којима одлучује скупштина, наредбодавац је за извршење буџета, усмерава и усклађује рад општинске управе, доноси појединачне акте за које је овлашћен законом, статутом или одлуком скупштине, врши и друге послове утврђене статутом и другим актима општине).

Чланом 43. Закона о локалној самоуправи прописано је да председник општине, односно градоначелник има заменика, који га замењује у случају његове одсутности и спречености да обавља своју дужност.

Из наведених одредби Закона јасно произилази да заменик председника општине (градоначелника) нема овлашћења која има председник општине (градоначелник), односно он није наредбодавац за извршење буџета. Заменик председника општине (градоначелника) Законом је овлашћен да врши одређена права и обавезе председника (градоначелника) само за време његове одсутности.

2. Имајући у виду да је председник општине (градоначелник), као извршни орган, наредбодавац за извршење буџета, мишљење Министарства финансија и привреде је да он не може на друго лице да преноси овлашћења која се односе на извршење буџета, јер су Законом о буџетском систему јасно прецизирана овлашћења и одговорности извршног органа (председник општине/градоначелник, општинско/градско веће).

То се посебно односи на доношење решења о употреби текуће и сталне буџетске резерве, јер је Законом о буџетском систему (чл. 69. и 70.) изричито прописано да та решења доноси надлежни извршни орган (председник општине/градоначелник, општинско/градско веће).

Чланом 71. Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11 и 93/12) дата је могућност функционеру, односно руководиоцу директног, односно индиректног корисника буџетских средстава, да пренесе поједина овлашћења (преузимање обавеза, њихова верификација, издавање налога за плаћање које треба извршити из средстава органа којим руководи и издавање налога за уплату средстава која припадају буџету) на друга лица у директном, односно индиректном кориснику буџетских средстава.

Ова одредба, по мишљењу Министарства финансија и привреде, не односи се на председника општине/градоначелника, као наредбодавца за извршење буџета.

Могуће је, међутим, да председник општине/градоначелник, као руководилац директног корисника буџетских средстава, овласти одређено лице у оквиру свог раздела, да издаје, односно потписује налоге за плаћање које треба извршити из средстава у оквиру раздела „Председник општине/градоначелник и општинско/градско веће“.

3. Обезбеђивање средстава из буџета општине Кула за рад и функционисање месних заједница

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 401-00-00537/2012-03 од 6.11.2012. год)

Законом о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, бр. 129/07) уређено је да јединице локалне самоуправе, ради задовољавања општих, заједничких и свакодневних потреба становништва на одређеном подручју, могу да образују месне заједнице или друге облике месне самоуправе, у складу са законом

и статутом (члан 8. Закона). Оснивање месних заједница у селима је обавезан облик месне самоуправе (члан 72. Закона). О образовању, подручју за које се образује и укидању месних заједница и других облика месне самоуправе, одлучује скупштина општине, односно скупштина града, уз претходно прибављено мишљење грађана (члан 73. Закона). Статутом општине, односно града уређује се оснивање и рад месних заједница (члан 11. Закона). Средства за рад месне заједнице обезбеђују се из средстава утврђених одлуком о буџету општине, односно града, укључујући и самодопринос, донације и приходе које месна заједница оствари својом активношћу (члан 75. Закона). Месна заједница има својство правног лица у оквиру права и дужности утврђених статутом и одлуком о оснивању (члан 76. Закона). Одлуком скупштине општине, односно скупштине града може се свим или појединим месним заједницама и другим облицима месне самоуправе поверити вршење одређених послова из надлежности општине, односно града, уз обезбеђивање за то потребних средстава (члан 77. Закона).

Законом о буџетском систему („Сл. гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11 и 93/12) прописано је да су месне заједнице индиректни корисници буџета јединице локалне самоуправе (члан 2. Закона), за које је у буџетском смислу одговорна општинска (градска) управа као директни корисник буџета јединице локалне самоуправе (чл. 41. и 50. Закона). Прецизно утврђивање надлежности месне заједнице, статуса запослених, као и начин обезбеђивања средстава за рад месне заједнице и др, предмет су регулисања статута, односно одлуке о оснивању месне заједнице. Само уз прецизно регулисана права и дужности месне заједнице, уз пренос потребних средстава из буџета јединице локалне самоуправе за обављање њених

надлежности, месна заједница као индиректни буџетски корисник може несметано да обавља послове ради којих је и основана.

Месна заједница, као индиректни буџетски корисник, у поступку припреме и доношења буџета, који је прописан Законом о буџетском систему, на основу смерница из упутства за припрему буџета јединице локалне самоуправе, доставља податке неопходне за израду предлога финансијског плана директног корисника буџета који је одговоран за месне заједнице.

По доношењу одлуке о буџету, месне заједнице су дужне да своје финансијске планове ускладе са одобреним апропријацијама у одлуци о буџету.

На овај начин обезбедило би се несметано функционисање рада месних заједница које су формиране ради задовољавања потреба и интереса локалног становништва и елиминисала би се досадашња пракса да се део самодоприноса користи за финансирање рада месне заједнице. Наиме, средства самодоприноса се користе само за реализацију пројеката у складу са чланом 22. став 3. Закона о финансирању локалне самоуправе, којим је регулисано да грађани, односно одборници, уз иницијативу за доношење одлуке о увођењу самодоприноса, подносе и програм којим се утврђују извори, намена и начин обезбеђивања укупних финансијских средстава за реализацију пројекта који је предмет одлуке.

У прилог обавези планирања неопходних средстава за рад месних заједница у одлуци о буџету су и најновије измене Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, бр. 93/12) којим се укидају рачуни сопствених прихода директних и индиректних буџетских корисника (осим рачуна сопствених прихода установа), тако да се приходи које месна заједница оствари својом активношћу уплаћују у буџет јединице локалне самоуправе.

Према томе, Статутом општине Кула и одлуком о образовању месних заједница утврђују се, између осталог, надлежности месних заједница и статус запослених, а одлуком скупштине општине (града) дефинишу се послови из надлежности општине (града) који се поверавају месним заједницама, као и критеријуми за утврђивање висине средстава за обављање поверених послова, на основу којих се у одлуци о буџету морају планирати и средства за рад месних заједница.

**ФИНАНСИСКИ ПРОПИСИ ДОНЕТИ
У НОВЕМБРУ МЕСЕЦУ 2012. ГОДИНЕ**

ЗАКОНИ

Закон о изменама и допунама Закона о Народној банци Србије	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 106 од 5. новембра 2012. год.
Закон о давању гаранције Републике Србије у корист ОТП банка Србија а.д. Нови Сад, „Volksbank“ а.д. Београд, Војвођанске банке а.д. Нови Сад, Societe Generale Банка Србија а.д. Београд, Unicredit Bank Србија а.д. Београд, Amsterdam Trade Bank Netherlands и Deutsche bank AG Лондон по задужењу Јавног предузећа „Србијагас“ Нови Сад	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 107 од 9. новембра 2012. год.
Закон о изменама и допунама Царинског закона	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 111 од 22. новембра 2012. год.

УРЕДБЕ

Уредба о изменама Уредбе о мерама подршке грађевинској индустрији кроз дугорочно стамбено кредитирање у 2012. години	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 109 од 16. новембра 2012. год.
Уредба о измени Уредбе о утврђивању Програма о распореду и коришћењу средстава субвенција за ЈП „Путеви Србије“ за 2012. годину	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 111 од 22. новембра 2012. год.
Уредба о измени и допуни Уредбе о условима и начину доделе и коришћења средстава за кредите за подстицање квалитета туристичке понуде за 2012. годину	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 111 од 22. новембра 2012. год.

ПРАВИЛНИЦИ

Правилник о утврђивању услуга пружених електронским путем, у смислу Закона о порезу на додату вредност	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 107 од 9. новембра 2012. год.

Правилник о утврђивању секундарних сировина и услуга које су непосредно повезане са секундарним сировинама, у смислу Закона о порезу на додату вредност	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 107 од 9. новембра 2012. год.
Правилник о изменама и допунама Правилника о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефракције и рефундације ПДВ	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 107 од 9. новембра 2012. год.
Правилник о ближој садржини, начину и поступку достављања електронских евиденција које банка доставља Пореској управи	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 107 од 9. новембра 2012. год.
Правилник о изменама и допуни Правилника о начину подстицања производње и продаје трактора и прикључних машина за тракторе у Републици Србији у 2012. години	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 109 од 16. новембра 2012. год.
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефракцију плаћене акцизе на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 3), 5) и б) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе, за превоз терета у унутрашњем речном саобраћају, за пољопривредне сврхе, за грејање и у индустријске сврхе	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 112 од 27. новембра 2012. год.

ОДЛУКЕ

Одлука о измени и допуни Одлуке о обавезној резерви банака код Народне банке Србије	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 107 од 9. новембра 2012. год.
Одлука о изменама Одлуке о условима и начину рада девизног тржишта	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 109 од 16. новембра 2012. год.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

336

БИЛТЕН: службена објашњења и стручна
мишљења за примену финансијских прописа,
главни уредник Влајко Сенић. – Год. 32,бр.
1 / 2 (1992) – . – Београд: Министарство
финансија и привреде Републике Србије,
1992-. – 20 цм

Месечно. –
ISSN 0354-3242 = Билтен, службена
објашњења и стручна мишљења за примену
финансијских прописа
COBISS. SR-ID 43429132
